

فصل چهارم

راهنمای تدریس واحدهای یادگیری

پودمان ۱: برنامه‌ریزی طرح داخلی مسکونی

واحد یادگیری ۱: تهیه برنامه اولیه طرح فضاهای داخلی مسکونی

مقدمه

برای انجام طراحی داخلی فضاهای مسکونی، اطلاع از فرایند طراحی، کمک زیادی به طراح خواهد نمود. این آگاهی باعث می‌شود که او به مسیر پیش روی خود از ابتدا تا انتها مسلط شده و به شیوه بهتر و در زمان کمتری آن را به صورت مطلوب دنبال کند. در فرایند طراحی داخلی مسکونی می‌توان سه فعالیت اصلی و مهم شناخت، برنامه‌ریزی، و طراحی را در نظر گرفت. پودمان ۱ کتاب به دو فعالیت شناخت و برنامه‌ریزی، و پودمان ۲ کتاب به فعالیت طراحی می‌پردازد. در واحد یادگیری ۱ فعالیت شناخت و در واحد ۲ فعالیت برنامه‌ریزی توضیح داده شده است. فعالیت طراحی نیز در دو واحد یادگیری ۳ و ۴ ارائه شده است. در واحد یادگیری ۳ مبانی نظری طراحی و در واحد یادگیری ۴ مراحل طراحی داخلی یک واحد مسکونی پیگیری شده است.

استاندارد عملکرد

پس از پایان این واحد یادگیری از هنرجویان انتظار می‌رود:

- ۱ فرایند طراحی داخلی فضاهای مسکونی را بیان نموده و توانایی انجام آنها را در عمل داشته باشد.
- ۲ چگونگی جمع‌آوری اطلاعات مربوط به استفاده‌کنندگان را شرح دهد.
- ۳ اصول گردآوری اطلاعات و نحوه تجزیه و تحلیل آنها را توضیح دهد.
- ۴ علت بازدید از محل طرح و نکات مورد توجه در این بازدید را بداند.
- ۵ برداشت یا رولوه بنا را انجام دهد.
- ۶ اهمیت برنامه زمانی را دانسته و آنها را در کار خود اعمال نماید.
- ۷ گزارشی از مطالعات مربوط به طرح را تهیه و ارائه نماید.

استانداردها

استانداردهای جامع معماری و معماری داخلی
استانداردهای فضاهای داخلی مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی
مبحث چهارم مقررات ملی ساختمان

توصیه‌های ضروری تدریس

در واحد یادگیری ۱ اولین مرحله از فرایند طراحی داخلی یک واحد مسکونی، فعالیت شناخت پیگیری شده است. در این رابطه لازم است که هنرجویان شناخت ۴ مقوله مهم در طراحی یعنی نیازهای استفاده‌کنندگان، محیط پیرامون طرح، امکانات موجود، و الگوهای معماری رایج در منطقه را به خوبی بشناسند. در رابطه با آموزش مطالب ذکر شده تمرین‌ها و فعالیت‌هایی در کتاب پیش‌بینی شده است. اما مهم‌ترین محصول آموزشی این واحد یادگیری، تمرین آخر آن که تهیه گزارشی از کلیه اطلاعات گردآوری شده است، می‌باشد. در نتیجه جا دارد که به این تمرین توجه خاص مبذول گردد.

برای آموزش این واحد ۸ جلسه ۴ ساعته در نظر گرفته شده است. پیشنهاد می‌شود که جلسات به صورت روزهای ۸ ساعته دنبال گردد. ۴ ساعت اول می‌تواند به بازبینی و دوره درس‌های جلسه قبل و رسیدگی به تمرین‌های عملی هنرجویان اختصاص یابد، و در ۴ ساعت دوم آموزش درس جدید و توضیح پیرامون تمرین‌های جلسه بعد پیگیری گردد. در انجام مرور درس‌های جلسات قبل کلاس، و ارائه تحقیق‌های هنرجویان، شیوه بازبینی‌های جمعی و گروهی توصیه می‌گردد.

پاسخ به فعالیت‌ها و تمرین‌ها و تشریح نکته‌ها

تحقیق کنید

گروه‌های ۲ یا ۳ نفره تشکیل دهید و فهرستی از سؤالاتی را که می‌توان از استفاده‌کننده و تک تک اعضای خانواده‌اش پرسید، تهیه کنید. این تمرین کمک می‌کند تا هنرجویان با هم آشنا شده و با همکاری و هم‌فکری تعدادی سؤال مناسب را طرح نمایند. مدت زمانی در حدود ۱۵ دقیقه برای این کار صرف و سپس از گروه‌ها بخواهید تا سؤالاتشان را برای کلاس مطرح و مقایسه و هم‌فکری نمایند.

در پاسخ به سؤالات از محتوای کتاب درسی استفاده شده است.

۱ چرا گردآوری اطلاعات از استفاده‌کننده اهمیت دارد؟

از آنجایی که فضای داخلی هر خانه مسکونی، برای زندگی استفاده‌کنندگان آن طراحی می‌گردد، قطعاً نظرات آنها در فراهم آوردن فضایی که در آنجا احساس آرامش و راحتی داشته باشند، مؤثر خواهد بود. ویژگی‌های فرهنگی، اقتصادی، روابط خانوادگی حاکم در خانواده و دیگر اطلاعاتی از این قبیل، نیز طرح مورد نظر را تحت تأثیر قرار می‌دهند. بنابراین لازم است که قبل از شروع طراحی اطلاعات مربوط به استفاده‌کنندگان را گردآوری کنیم.

۲ چگونه می‌توان استفاده‌کننده را در پاسخ‌گویی به پرسش‌های مرتبط با طراحی داخلی هدایت کرد؟

با ارائه راهنمایی‌های منصفانه و اطلاعات مناسب به استفاده‌کنندگان. در این حالت آنان می‌توانند با آگاهی بیشتر و شناخت عمیق‌تری در مورد فضاهای زندگی خود تصمیم‌گیری نمایند. به‌طور مثال در مورد آشپزخانه باز (open) یا غیر آن، بدون اینکه حق انتخاب را از کارفرما بگیرید، می‌توانید مزایا و معایب هر یک را توضیح دهید. این توضیحات در مورد نوع فضاها، چگونگی جانمایی و شرایط آنها و همچنین در مورد نوع، رنگ، و مصالح هر فضا نیز می‌تواند مصداق داشته باشد.

۳ سؤالات خوب در مصاحبه با استفاده‌کننده چه ویژگی‌هایی را دارند؟ به‌صورت تلقینی و جهت‌دهنده به پاسخ‌های استفاده‌کننده نباشد و همه نکات مورد نیاز بررسی را تحت پوشش قرار دهد. مدنظر قرار دادن همه افراد خانواده، نوع روابط والدین و فرزندان، شرایط شغلی، نوع رفت‌وآمدها، عرصه‌بندی فضاها و مواردی از این قبیل همگی از جمله نکاتی هستند که می‌توانند مورد سؤال قرار گیرند.

۴ چرا بهتر است در هنگام مصاحبه با استفاده‌کننده سؤالات از پیش تهیه شوند؟ این مسئله از سه جنبه قابل تأمل است. اول اینکه از پرسیده شدن تمامی سؤالات اطمینان حاصل می‌شود. دوم اینکه هنگام پرسیدن سؤالات، وقفه‌ای ایجاد نمی‌شود و بدون معطلی می‌توان همه سؤالات را پرسید. سوم اینکه سؤالات مرتبط با هم را می‌توان پشت سر یکدیگر مطرح کرد.

۵ چند نمونه از سؤالاتی را که می‌توان از استفاده‌کننده پرسید، بیان کنید.

چه فضاهایی را برای خانه خود دوست دارید؟

به چه تعداد اتاق خواب و با چه کیفیاتی نیازمندید؟

علاقه دارید چه امکاناتی در آشپزخانه داشته باشید؟

رابطه نشیمن و پذیرایی را چگونه می‌خواهید؟

برای فضای ورودی به چه امکاناتی نیاز دارید؟

فعالیت
عملی

خانه خود و یا یکی از نزدیکانتان را که می‌توانید ارتباط مؤثری با آنها برقرار کنید به عنوان فعالیت عملی انتخاب نمایید. مرحله جمع‌آوری اطلاعات را انجام دهید. با افراد خانواده آنان صحبت نموده و نیازهایشان را پیدا کنید. سپس جدولی تهیه نموده و در آن، نام تک‌تک افراد خانواده را در ستون عمودی و نام فضاهای مورد علاقه آنها را به همراه ویژگی‌های مطلوب آن فضاها در ستون افقی در مقابل هر فرد بنویسید.

در این تمرین هنرجویان کاری را که در کلاس و به صورت گروهی تمرین نموده‌اند، به تنهایی و در خانه دنبال می‌نمایند. سپس جدول خواسته‌های فضایی را برایتان تهیه می‌کنند و در جلسه بعد به کلاس می‌آورند. در این تمرین سعی کنید که هنرجویان را به سؤالات مثبتی که در طراحی نقش دارد رهنمون سازید. و اهمیت اطلاع از نظرات افراد را برایشان توجیه کنید.

تحقیق کنید

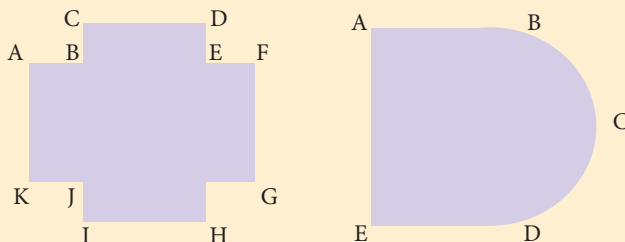

با بررسی کتاب‌های مناسب و مرتبط با موضوع اقلیمی، پهنه‌های اقلیمی و آب و هوایی ایران را شناسایی کنید و بگویید در ایران چند پهنه اقلیمی وجود دارد؟ شرایط آب و هوایی هر پهنه را توضیح دهید. محل سکونت شما در کدام پهنه واقع گردیده است؟ در این پهنه برای جواب‌گویی به شرایط آب و هوایی، چه تدابیر هوشمندانه معماری دنبال شده است؟ «پهنه‌بندی اقلیمی ایران - مسکن و محیط‌های مسکونی» از مصوبات شورای عالی معماری و شهرسازی ایران را می‌توانید در اینترنت جست‌وجو و دانلود نمایید.

فکر کنید

آیا همه اشکال را می‌توان به تعدادی مثلث تبدیل کرد؟ تمامی اشکالی که دارای انحنا نباشند را می‌توان به سادگی به تعدادی مثلث تبدیل کرد و برداشت نمود. در صورتی که در شکل مورد برداشت انحنایی هم وجود داشته باشد، در آن صورت هم از طریق تعیین نقاطی بر ضلع منحنی‌دار شکل، می‌توان مثلث‌بندی را دنبال نموده و شکل منحنی را هم برداشت کرد.

در پاسخ به سؤالات از محتوای کتاب درسی استفاده شده است.

۱ برداشت یا رولوه کردن به چه معناست؟

تهیه نقشه از وضع موجود بنا را رولوه می‌گویند.

۲ تعریف ساده‌ای از نقشه یک بنا را بیان کنید و نمونه‌ای از ابزار برداشت فضا را نام ببرید.

نقشه بنا شکلی است مشابه با آن بنا در ابعادی کوچک‌تر. امروزه با دوربین‌های مجهز نقشه برداری می‌توان نقشه بنا را برداشت کرد. در روش‌های ساده دستی نیز با کمک متر این کار را می‌توان انجام داد.

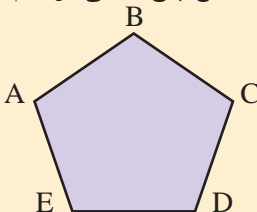
۳ در چه صورت دو شکل متشابه‌اند و چگونه می‌توان یک سه ضلعی، چهارضلعی و یا چند ضلعی مشابه را رسم کرد؟

دو شکل وقتی مشابه‌اند که زوایای آنها برابر و اضلاع متناظر آنها متناسب باشند. ترسیم دو سه ضلعی مشابه با دانستن ابعاد سه ضلع، کاملاً شدنی است. برای این کار ابتدا طول یک ضلع را ترسیم نموده و سپس از دوسر آن با پرگار دو کمان به اندازه دو ضلع دیگر ترسیم می‌کنیم. محل تلاقی دو کمان رأس سوم سه ضلعی را نشان می‌دهد. به این ترتیب با داشتن سه ضلع، ترسیم سه ضلعی امکان‌پذیر است. برای رسم چند ضلعی نیز به روش مثلث‌بندی ابتدا آن را به تعدادی مثلث تقسیم نموده و سپس آن را به صورت فوق ترسیم می‌نماییم.

۴ با روش مثلث‌بندی چگونه می‌توان یک چند ضلعی را رسم کرد؟ یک پنج ضلعی را با این روش رسم کنید.

روش مثلث‌بندی یعنی تبدیل یک چندضلعی به تعدادی مثلث. از آنجا که مثلث را با سه ضلع معلوم می‌توان رسم کرد، پس چند ضلعی متشکل از چند مثلث را هم می‌توان ترسیم نمود.

برای ترسیم پنج ضلعی ABCDE ابتدا آن را به سه مثلث ABE و BDE و BCD تقسیم می‌کنیم. سپس مثلث ABE را با دانستن ابعاد سه ضلع آن رسم می‌نماییم. بعد بر روی این مثلث، مثلث بعدی یعنی BDE را ترسیم می‌کنیم. در انتها بر روی مثلث BDE مثلث بعدی یعنی BCD را ترسیم می‌نماییم. به این ترتیب همه اضلاع پنج ضلعی ترسیم شده و شکل به دست می‌آید.

- ۵ در هنگام رولوه کردن یک فضا چه نکاتی را باید مورد توجه قرار داد؟
- به همراه داشتن وسایل مورد نیاز و حضور یک یا دو نفر جهت کمک در امر اندازه‌گیری (گرفتن سر متر و یادداشت کردن اندازه‌ها) فضاها.
- انجام برداشت در نور روز.
- گرفتن عکس و فیلم در هنگام برداشت. زیرا ممکن است موقع برداشت نکاتی از دید ما پنهان بماند که با دیدن تصاویر یادآوری شود. این عکس‌ها در هنگام تنظیم گزارشات نیز مورد استفاده قرار می‌گیرند.
- برداشت و رولوه فقط به پلان بنا اختصاص ندارد. نما و مقاطع نیز، برداشت شود. در این برداشت‌ها اطلاعاتی نظیر ارتفاع پنجره‌ها، دیوارها، سایه‌بان‌ها و دست‌اندازها نیز دقت شوند.
- برداشت اطلاعات مربوط به سازه بنا از طریق پرسش از کارفرما و یا با مشاهده دقیق جزئیات (دیدن آثار تیرها، بادبندها و...) انجام گیرد.
- اطلاعاتی نظیر چشم‌انداز پنجره‌ها، جهت اقلیمی بنا، نورگیری فضاها، و اطلاعاتی از این دست نیز به دقت برداشت گردند.
- در اولین فرصت ممکن برداشت‌ها پیاده‌سازی شود. زیرا این کار هر چه زودتر انجام بگیرد، امکان فراموشی کمتر می‌شود.

فعالیت
عملی

خانه خود یا یکی از بستگان خود را رولوه کنید و نقشه‌های آن را با مقیاس ۱:۱۰۰ و به همراه میلان نمایش دهید. (پلان، مقطع، نما) آن را نقد و بررسی کنید. از نظر شما نکات خوب و بد خانه‌ها چیست؟

بخش اول این تمرین (رلوه و ترسیم فنی پلان و مقطع و نمای داخلی خانه) از اهمیت بیشتری برخوردار است. در این تمرین هنرجویان توانایی خود را در رولوه و ترسیم فنی نشان می‌دهند. اگر در این زمینه‌ها نیاز به آموزش و زمان یادگیری بیشتر دارند، سعی کنید که به آنها تمرینات بیشتری بدهید. در ضمن در صورتی که نیاز به بازدید از کارگاه ساختمانی وجود دارد هنرجویان را با خطرات احتمالی آشنا کرده و توصیه‌های ایمنی لازم را به آنان بدهید. برای اطلاع بیشتر به موضوع تابلوهای ایمنی در کارگاه در بخش دانش‌افزایی مراجعه شود.

فعالیت
عملی

۱ الگوهای بومی فضاهای داخلی محل زندگی خود را پیدا کنید و شرایط مؤثر در ایجاد چنین فضاهایی فضاهای داخلی آن را نقد و بررسی کنید. (برای این کار مدارک معمارانه شامل پلان‌ها، مقاطع، نماها، جزئیات و عکس‌های مناسب را در یک شیت معماری ارائه دهید.) از نظر شما نکات ضعف و قوت این الگوها چیست؟

در این تمرین هم ارائه کروکی‌های دستی و یا ترسیم‌های فنی هنرجویان را می‌توانید محک بزنید و تقویت نمایید. به ارزش‌های خانواده‌های مختلف و الگوهای زندگی آنان احترام گذاشته و سعی کنید اعتماد به نفس هنرجویان را بالا ببرید. برای اطلاع بیشتر به موضوع الگوهای خانه‌های روستایی در بخش دانش‌افزایی مراجعه شود.

فعالیت
عملی

خانهٔ خود و یا یکی از بستگان را که رولوه نموده‌اید، بررسی نموده و موارد سازگاری یا عدم سازگاری آن را با محیط‌زیست پیدا کنید. آیا برای موارد نامناسب راهکارهای مناسب اصلاحی سراغ دارید؟
تشویق هنرجویان به تأمل بر محیط پیرامونشان و مسئله سازگاری خانه‌ها با محیط‌زیست و شناخت راهکارهای قدیمی و بومی موجود در منطقه زندگی‌شان و یافتن راهکارهایی برای شرایط کنونی از اهداف این تمرین است. در این زمینه می‌توانید توضیحاتی پیرامون تدابیر هوشمندانه‌ای که در معماری سنتی نواحی مختلف کشور برای سازگاری با شرایط آب و هوایی و بومی آن مناطق پیش‌بینی شده است، مانند حیاط‌های درونی و حوض‌خانه و بادگیر و... در مناطق گرم مرکزی، و یا ساخت خانه‌های بالاتر از سطح زمین و به کارگیری چوب و گالی‌های برنج برای ساخت بناهای نواحی حاشیه دریای خزر و مثال‌هایی از این دست ارائه نمایید.
برای اطلاع بیشتر به موضوع بادگیر و خانه‌های نواحی شمال کشور در بخش دانش‌افزایی مراجعه شود.

فعالیت
عملی

گزارشی از کلیهٔ اطلاعاتی را که تاکنون از مصاحبه با کارفرما و بازدید از سایت طرح به دست آورده‌اید، به صورتی منظم و دسته‌بندی شده تهیه نمایید. (خانهٔ خود و یا یکی از بستگان را که برای رولوه و مصاحبه با کارفرما برگزیده بودید.) در این گزارش، مدارک معمارانه شامل تصاویر

داخلی، پلان‌ها، مقاطع، نماهای داخلی، جزئیات و عکس‌های مناسب را هم ارائه نمایید.

هنرجویان را به تمرکز بر روی یک کار (بازسازی خانه خود و یا یکی از بستگانشان) راهنمایی کنید. تا مراحل کاری مختلف وقت زیادی از آنها نگیرد و همه تمریناتشان در مسیر تمرین طراحی آخر قرار گیرد.

دانش افزایی

۱ تابلوهای ایمنی در کارگاه

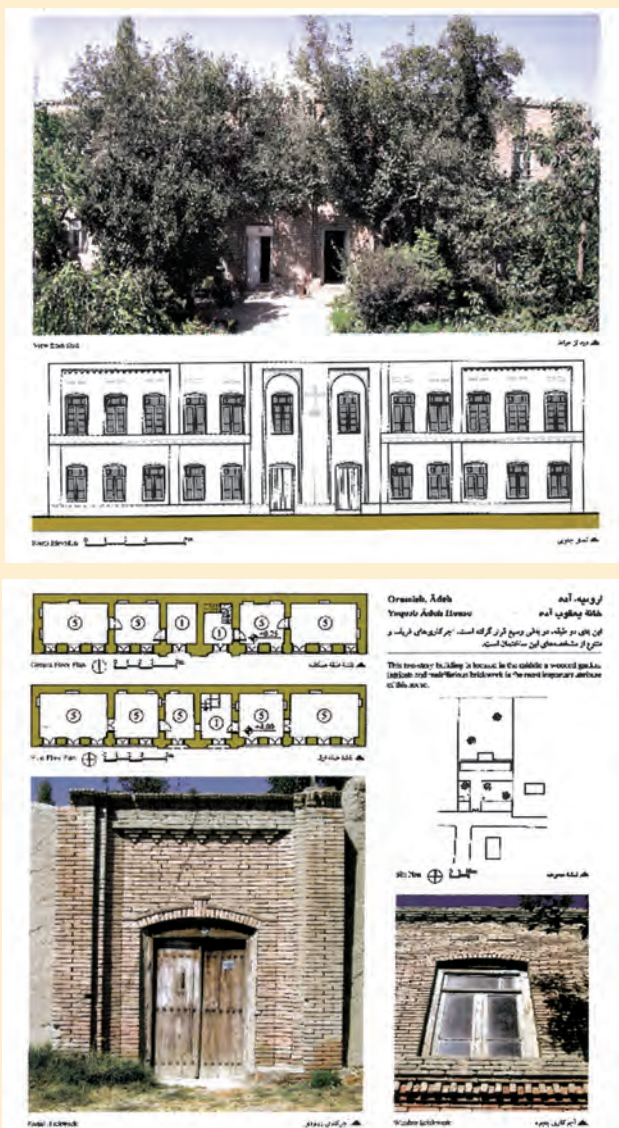
علائم خطر را می‌شناسید؟

هر ساله بر اثر اتفاقاتی که در محیط‌های گوناگون و موقعیت‌های متفاوت رخ می‌دهد ۲۲۰ هزار نفر در کشور جان خود را از دست می‌دهند و تقریباً ۳ برابر این تعداد دچار جراحت می‌شوند. برخی از این جراحات‌ها به معلولیت یا قطع عضو منجر می‌شود که این نکته اهمیت دو چندان این اتفاقات و حوادث را نشان می‌دهد. معمولاً تلفات ناشی از این حوادث را «مرگ غیرطبیعی» می‌نامند که به معنی مردن بر اثر اتفاقاتی جز بیماری، کهولت سن یا حوادث طبیعی است. ایران از نظر مرگ‌های غیرطبیعی یکی از آسیب‌پذیرترین کشورهای جهان است که بخش بزرگی از آن به دلیل ناآگاهی مردم از علائم و بی‌توجهی به هشدارهای ایمنی است. در زیر بخشی از این علائم و هشدارها که می‌تواند حافظ جان و مال شما باشد، به تصویر درآمده است.

					
مواد آتش‌زا	خطر انفجار	سمی	مواد خورنده	معرض خطر سقوط از جرفقیل	خطر چنگال لیفتراک
					
هشدار عمومی	خطر تابش لیزر	Biohazard تهدید زیستی	اکسیدکننده	سطح بسیار داغ	خطر گیر افتادن
					
محرك	سطح لغزنده	مراقب جلوی پایتان باشید	برنده	دمای بالا	خطر شیشه
					
ظرف گاز	مراقب سقوط اشیاء باشید	الکتریسیته	خطر ابزار برش	خطر به دام افتادن	خطر باتری
					
دمای پایین	میدان مغناطیس قوی	خطر تابش‌های نوری	خطر ناک‌برای محیط زیست	خطر تابش	خطر ناک‌برای محیط زیست
					
خطر چرخش قسمت‌ها	ولتاژ بالا	خطر مرگ	خطر خفگی	خطر آسیب دیدگی دست	

۲ الگوهای خانه‌های روستایی

نمونه الگوهای ارائه شده در این قسمت از کتاب «خانه های روستایی ایران» نشر بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، استخراج شده است.

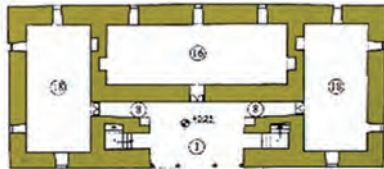
Küta Facade

کوتاه نمای بیرونی

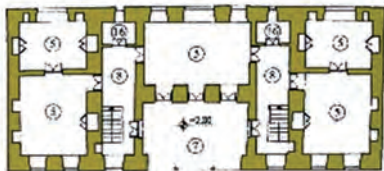
Scale 1:200000

کوتاه نمای بیرونی

Ground Floor Plan

کوتاه نقشه طبقه اول

Upper Floor Plan

کوتاه نقشه طبقه دوم

Side Facade

کوتاه نمای جانبی

**Negoshah Hanoubo
Hegonbin House**

**نقشه حسین بنو
خانه هگونبین**

بازار در گذشته بازاری و محل نشانی در سواحل جنوبی و در بالای کوه تراکم مساحت شده است. اکنون سواره و آب و گل‌های نما و درخت‌های این ساختمان است.

This house is a two-story house with a central courtyard. The ground floor is used for living and the upper floor is used for sleeping. The house is built with brick and has a traditional design.

Scale 1:200000

کوتاه نقشه طبقه اول

Close-up of window

نمونه‌هایی در آذربایجان غربی

فصل چهارم: راهنمای تدریس واحدهای یادگیری

Nayvan, Chaharmahal and Bakhtiari Province
Asimi House

نایوان، چهارمحال و بختیاری
خانه اسیمی

این خانه یک طبقه با فضای سبزه در مرکز آن است. در این خانه یک حیاط مرکزی با یک چشمه در مرکز آن قرار دارد. این خانه دارای یک حیاط مرکزی است که در آن یک چشمه قرار دارد. این خانه دارای یک حیاط مرکزی است که در آن یک چشمه قرار دارد.

This one-story house has a central courtyard with a fountain in the center of each wing. The major feature of the house is the central courtyard. The house is built with mud-brick and has a traditional style. The house is located in Nayvan, Chaharmahal and Bakhtiari Province. The house is a good example of traditional architecture in this region. The house is a good example of traditional architecture in this region.

فصل چهارم: راهنمای تدریس واحدهای یادگیری

فصل چهارم: راهنمای تدریس واحدهای یادگیری

فصل چهارم: راهنمای تدریس واحدهای یادگیری

فصل چهارم: راهنمای تدریس واحدهای یادگیری

فصل چهارم: راهنمای تدریس واحدهای یادگیری

فصل چهارم: راهنمای تدریس واحدهای یادگیری

فصل چهارم: راهنمای تدریس واحدهای یادگیری

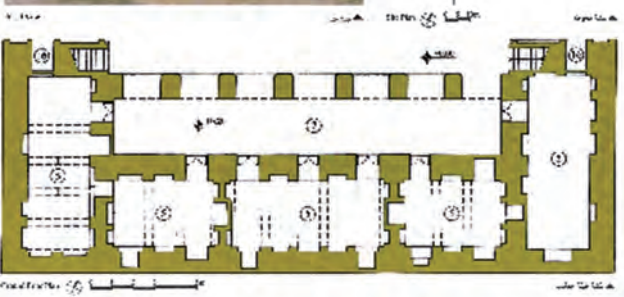
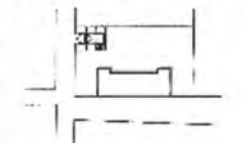
نمونه‌ای در اصفهان

شهرستان جازمندان
 مسجد جامع جازمندان
 Yazd, Jazmندان

این مسجد در قرن هفتم و هشتم هجری قمری ساخته شده است. در حدود سال ۱۰۰۰ هجری قمری در دوره سلطنت امیران آل بویه، این مسجد را با تزئینات گوناگون و با استفاده از کاشیهای سفید و آبی با نقوش هندسی و اسلیمی بازسازی کردند. در سال ۱۳۰۰ هجری قمری نیز در دوره سلطنت امیران آل بویه، این مسجد را با تزئینات گوناگون و با استفاده از کاشیهای سفید و آبی با نقوش هندسی و اسلیمی بازسازی کردند.

The mosque is considered an important monument of the Islamic architecture in Yazd. It was built in the 7th and 8th centuries AD. In the year 1000 AD, during the reign of the Buyid rulers, the mosque was renovated and decorated with white and blue tiles with geometric and arabesque patterns.

نمای بیرونی مسجد

نمای بیرونی مسجد

نمای بیرونی مسجد

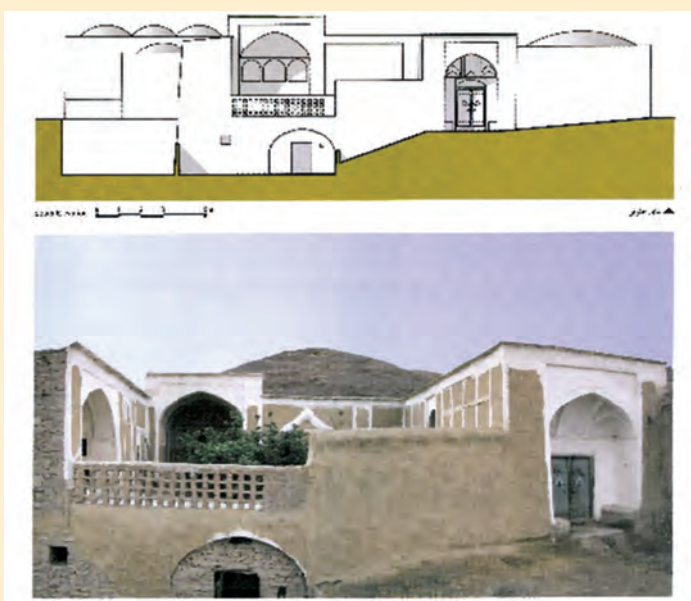
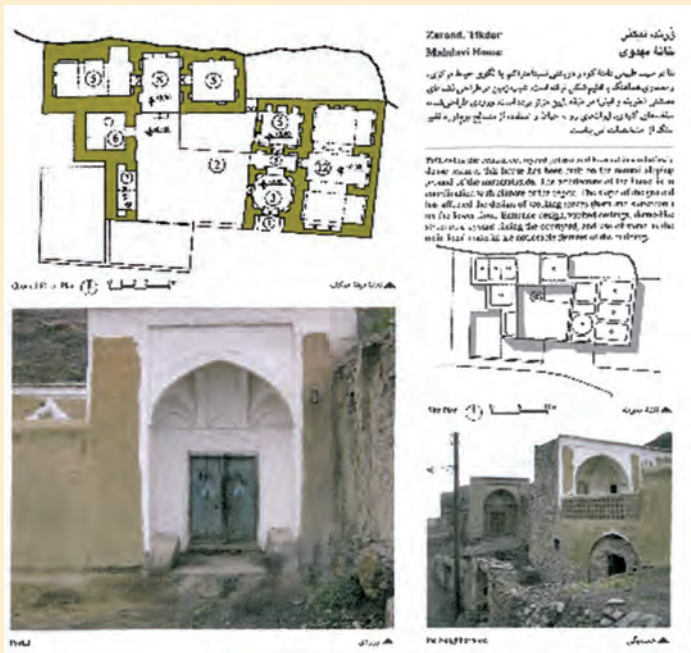

نمای بیرونی مسجد

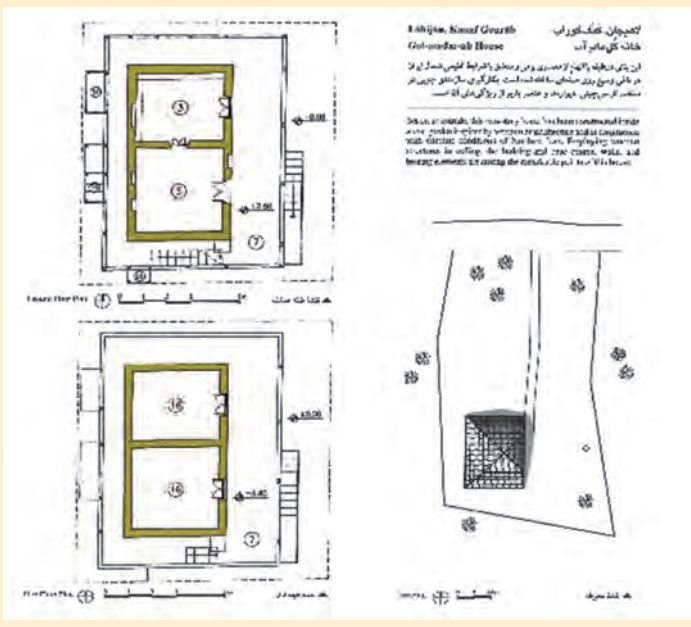

نمای بیرونی مسجد

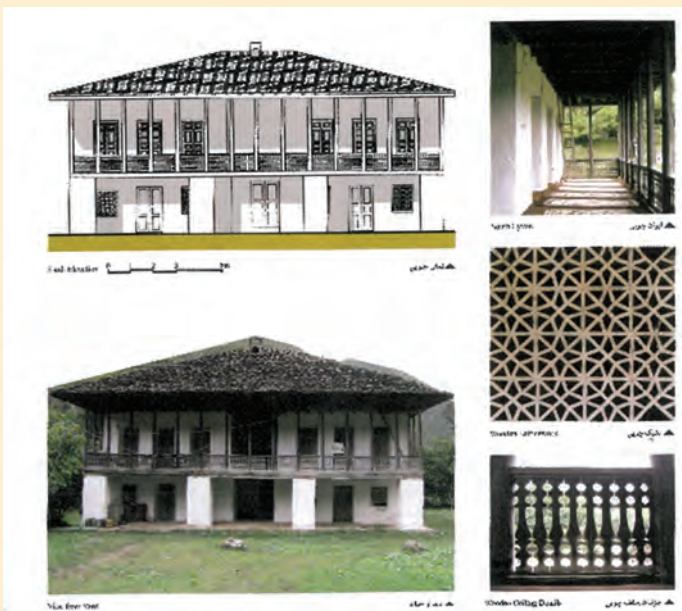
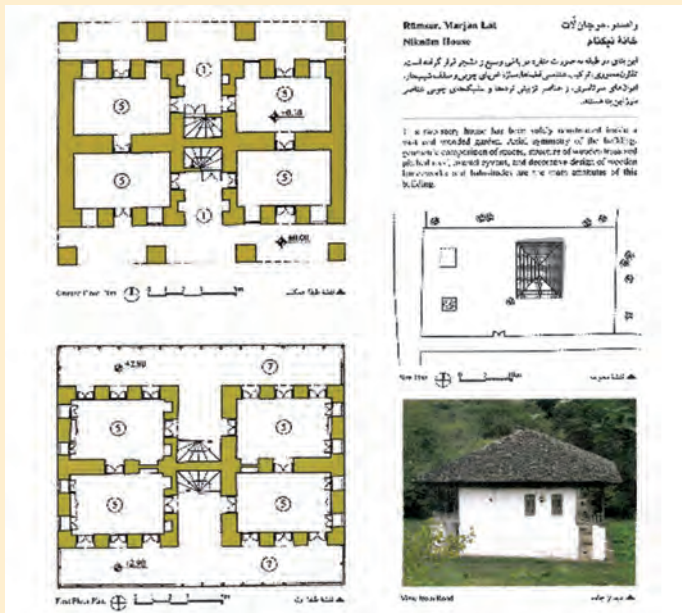
نمونه‌ای در خوزستان

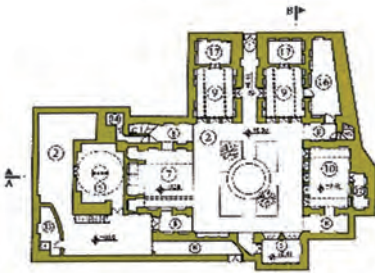
نمونه‌ای در کرمان

نمونه‌ای در گیلان

نمونه‌ای در مازندران

Ground Floor Plan

Entrance of Mehriz Sar-yazd

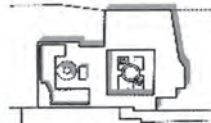
پرتال ورودی مهریز

**Mehriz, Sar-yazd
Khavansaradeh House**

**مهریز، سریزد
خانه خاوانساراده**

این خانه بر اساس الگوی حیاط بر کتی شکل گرفته و دارای فضای داخلی و تراسهای مطبوعه و نمازخانه و نمازگاه است. مزینات درهای چوبی، ایلوان کاری، سیرنگاری و گچزینها از مشخصه های این بناست.

This house has been constructed according to the central courtyard pattern. Having public bathroom, the house follows a symmetrical composition in plan and elevation. Among its features are arched door with casting, carved windows, arched and painted walls, a minaret-like, a square window opening, chiselled or wood as the minaret-like and minaret-like.

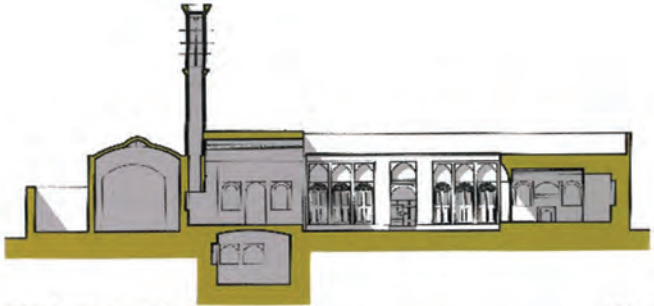

Site Plan

Door of Mehriz Sar-yazd

در ورودی مهریز

Section A-A

بخش A-A

Window of Mehriz Sar-yazd

پنجره مهریز سریزد

Room of Mehriz Sar-yazd

اتاق مهریز سریزد

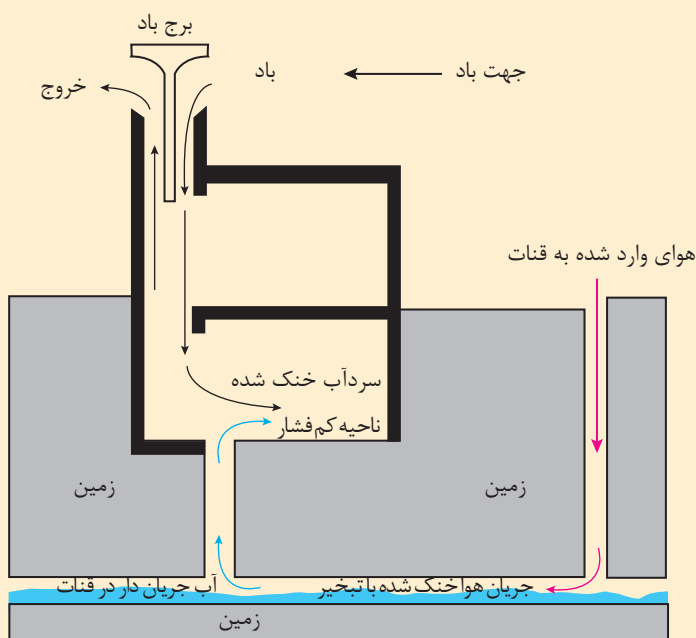
نمونه‌ای در یزد

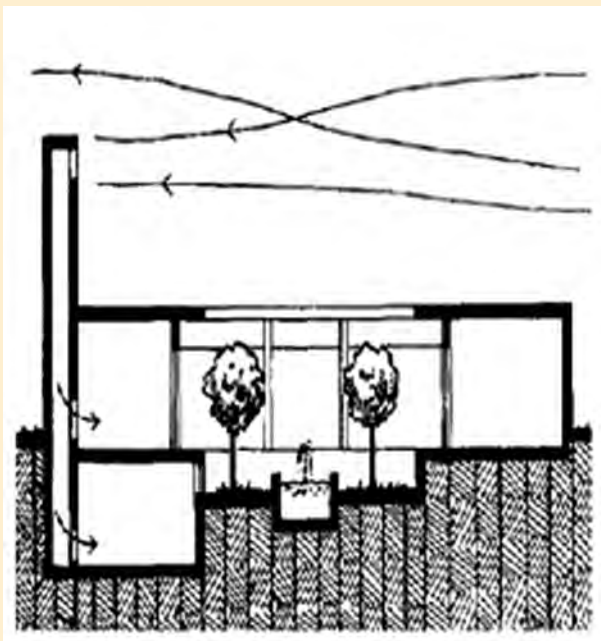
در کتاب مربوطه نمونه‌های دیگری نیز آورده شده است.

۳ بادگیر

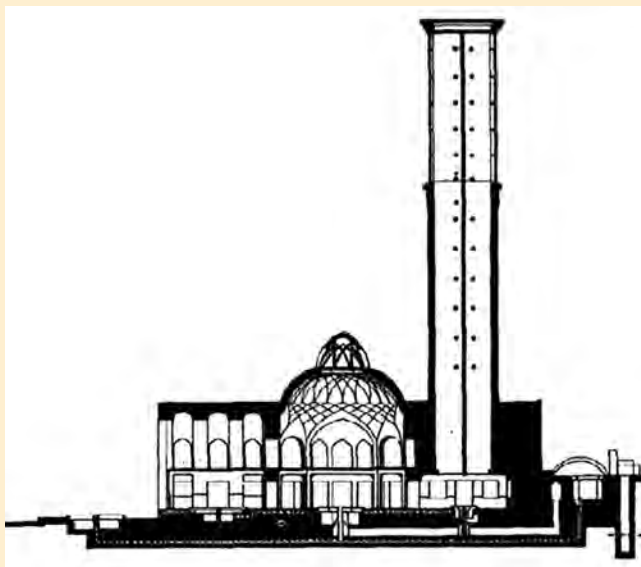

بادگیرها برج‌هایی هستند که برای تهویه بر بام خانه‌ها ساخته می‌شود. بادگیر را همچنین بالای آب انبارها و دهانه معدن‌ها برای تهویه می‌سازند. در خانه‌های خنک از بادگیر، که نوع ابتدایی تهویه مطبوع به شمار می‌رود، به اتاق‌های طبقه همکف یا زیرزمین‌ها فرستاده می‌شود. بادگیر از عناصر و سمبل‌های معماری ایرانی است.

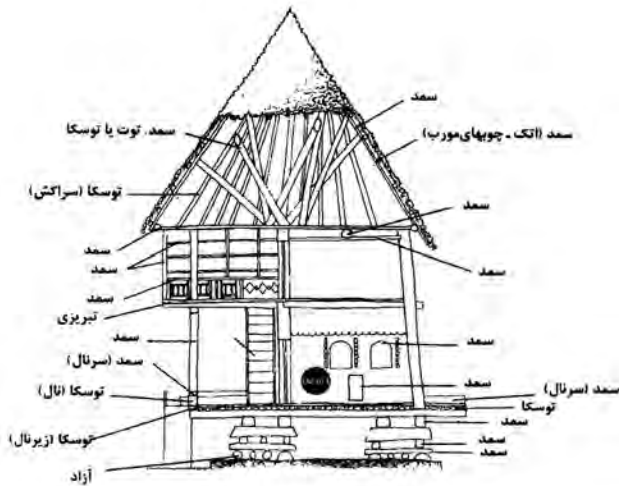

طرز کار بادگیر

خانه‌های نواحی شمال کشور

معماری سنتی نواحی شمال کشور بر مبنای نیازها و هماهنگی با عوامل محیطی (اکولوژیک) پدید آمده است. در شکل‌گیری این معماری عوامل آب و هوایی همچون باران مداوم، وزش بادهای، و منابع طبیعی موجود در دسترس، نقش اساسی دارند. خانه‌ها مجتمعی است از ساختمان اصلی، باغچه، خزانه برنج و دیگر ابنیه که در ارتباط با کار کشاورزی است. (کندوج، تلمبار، طویله، مرغدانی، و کتام که هر کدام در مناطق مختلف گیلان به نامی خوانده می‌شود). مواد و مصالح سازنده برخی از خانه‌ها از محیط اطراف به دست آمده است. خانه‌هایی که از مواد گیاهی ساخته شده و دیوارها و پوشش سقف آن از چوب و جگن (لی) و ساقه برنج «کولش» شکل گرفته است.

در این تصویر اسامی چوب‌های به کار رفته در یک بنای چوبی آورده شده است.

ایوان یکی از ویژگی‌های بارز معماری نواحی شمالی است که در تمام این خانه‌ها به چشم می‌خورد و محور آن به سوی شرق و جنوب است، تا از سویی آفتاب‌گیر و از سوی دیگر از بادهای خنک شمال شرقی - جنوب غربی برخوردار گردد. یکی دیگر از ارزش‌های معماری سنتی شمال ایران که می‌توان با آن به هماهنگی دو عنصر معماری و محیط طبیعی پی برد، این است که خانه‌هایی که در معرض ریزش باران بیشتر و طغیان رودها قرار دارد، حتماً روی سکو و با فاصله از زمین ساخته می‌شوند، تا هوا در زیر ساختمان جریان یافته و سبب رفع رطوبت گردد.

دیگر خانه‌ها که کمتر با خطر آب و رطوبت روبه‌رو هستند، روی زمین بنا می‌شوند. معماری مناطق شمالی ایران می‌تواند از دو جنبه شرایط اقلیمی - محیطی و طراحی معماری مورد بررسی و تفسیر قرار گیرد. هر چند تأثیر اقلیم بر روی فرم و عملکرد بناها را در شمال به عنوان عامل تعیین‌کننده در نظر می‌گیرند، ولی جنبه‌های معماری و زیبانشاخی آن نیز از اهمیت والایی برخوردار است.

مصالح به کار رفته در بنا، عاملی در جهت هماهنگی با محیط

تفاوت ظاهری خانه‌های روستایی شمال ایران متأثر از رابطه تنگاتنگ فرم معماری با نوع معیشت و شرایط اقلیمی و محیطی ساکنان آن می‌باشد و مشاهده می‌شود که در پوسته ظاهری بنا با ظرافت خاصی، از مصالح برگرفته از محیط اطراف استفاده شده است. به طور کلی به کار بردن مصالحی که از طبیعت گرفته می‌شود، موجب احساس هماهنگی و هارمونی با طبیعت است.

مواد و مصالح رایج در ساخت یک بنای بومی عبارت‌اند از: الف) چوب ب) گالی یا کولش ج) گل «به شکل مخلوط با گالی یا کولش و به عنوان کاهگل استفاده می‌شود» د) آهک و گچ «بیشتر برای رویه نهایی دیوارها کاربرد دارد». استفاده از گالی یا کولش نیز، تنها محدود به پوششی برای سقف شیب‌دار نیست. ریسمان تابیده شده از کولش که به «وریس» معروف است، گاهی نقش سازه‌ای دارد؛ این در حالی است که وریس عمدتاً در محل اتصال دو عضو چوبی کاربرد زیادی داشته است. رنگ غالب یک بنای بومی بیشتر در هارمونی کامل با محیط اطراف می‌باشد. لازم به ذکر است که چوب نیز نقش سازه‌ای مهمی را در سازه‌های بومی مناطق شمالی دارا می‌باشد.

رطوبت زیاد و گرمای هوا در تابستان، شرایط اقلیمی ویژه‌ای را پدید آورده است. فراهم نمودن شرایط آسایش در این منطقه پر باران و مرطوب، از جمله معضلاتی بوده که ساختمان‌های سنتی توانسته پاسخ‌گوی آن باشد. متداول‌ترین نوع ساختمان سنتی در این منطقه به نام گالی پوش خانه معروف است که بام آن با پوشش گالی (نوعی علف که در کنار مرداب‌ها می‌روید) است و دارای کرسی چینی چوبی در زیر ساختمان می‌باشد.

مقایسه خانه‌های نواحی شمال کشور با خانه‌های نواحی مرکزی ایران

خانه‌هایی که در نواحی شمالی کشور ساخته شده‌اند، همچون درختان مرتفعی که آنها را احاطه می‌کنند، غالباً تابع یک طرح قائم چند طبقه‌ای هستند. این برداشت

اهالی از فضای خانه مرتفع با طرح قالبی که در ساختمان‌های مسکونی مناطق مرکزی ایران به کار می‌رود، تباین دارد؛ زیرا در مرکز ایران اتاق‌ها به صورت افقی در اطراف حیاط مرکزی ساخته می‌شوند.

مسکن‌سازی در این منطقه به موازات اشغال تدریجی جنگل و به صورت پراکنده صورت گرفته است. در مرکز ایران، تمرکز آبادی‌ها می‌توانست جواب‌گوی دفاع دسته‌جمعی در برابر حملات قبایل کوچ‌نشین باشد؛ اما چنین تهدیدی هرگز متوجه ساکنین حاشیه دریای خزر نبوده است. در عوض ضرورت ناشی از حفاظت برنج‌زارها از گزند حیوانات و نیز تعدد عملیات ضروری برای فعالیت‌های حساس برنج‌کاری و دشواری تردد در راه‌های تنگ و باریک، که غالباً به لجن‌زار تبدیل می‌شود، ضرورت استقرار خانه‌های روستایی را در جوار مزارع ایجاب می‌نماید. برخلاف معماری بومی کویر که بیشتر از خشت و آجر بنا شده است، معماری مناطق شمالی از چوب و الیاف گیاهی به صورت عمده بهره‌برداری کرده است. جنگل‌های انبوه در کنار مزارع برنج از مهم‌ترین منابع تأمین مصالح ساختمانی منطقه می‌باشند. نی و گالی (نوعی الیاف گیاهی که برای پوشش سقف به کار می‌رود) و ساقه‌های برنج عناصر اصلی تشکیل‌دهنده پوشش سقف‌ها هستند. سقف‌هایی که به علت شدت و تداوم بارندگی همیشه به صورت دو یا چهار شیبه ساخته می‌شوند. در بعضی از نقاط شمالی که امکان استفاده از سفال موجود است پوششی از سفال بر روی زیرسازی از نی و توفال، وظیفه جمع‌آوری آب باران از بام و هدایت آن به آبروها و ناودان‌ها را به عهده دارد. استفاده از تخته‌های پهن نیز در مناطق جنگلی برای پوشش سقف و جلوگیری از نفوذ باران مرسوم است. سقف شیب‌دار بر روی سازه‌ای چوبی قرار دارد. فاصله کم ستون‌ها از یکدیگر و استفاده از سازه‌چوبی به صورت تیر و ستون تناسب ویژه‌ای به معماری می‌بخشد که در نما و پلان به خوبی خود را آشکار می‌کند. اشکال ساده سقف شیب‌دار از به‌وجود آمدن کنج‌های برف‌گیر جلوگیری کرده و مانع نفوذ آب حاصل از ذوب برف به داخل بنا می‌شود. همچنین برای جلوگیری از نفوذ باران به داخل ساختمان توسط باد معمولاً سقف شیب‌دار تا نزدیکی کف زمین در یک یا دو جناح ساختمان که رو به باد قرار دارند ادامه می‌یابد و معمولاً پنجره‌ای از این دو جناح باز نمی‌شود. فضای خالی بین بدنه اصلی بنا و امتداد سقف محل مناسبی برای انبار نمودن و یا پخت غذا می‌باشد. گونه برخورد دیگر که بیشتر در خانه‌های شهری دیده می‌شود، استقرار بالکن دور تا دور بنا می‌باشد. این بالکن علاوه بر آنکه دسترسی اتاق‌ها به

یکدیگر را تأمین می‌نماید، مانع از رسیدن باران به بدنه بنا می‌شود. پوشش‌های شیب‌دار در شکل‌های گوناگون و مصالح مختلف، از ویژگی‌های مهم نمای خانه‌های این منطقه است. در بعضی از این نقاط مانند اطراف لاهیجان، شیب این پوشش‌ها خیلی زیاد و در بعضی از نقاط مانند اطراف فومن این شیب کمتر است. رنگ قهوه‌ای آن همراه با قرارگیری دسته‌های گالی و کولش، سطح زیبایی را شکل می‌دهد و خانه‌ها را با محل خود مأنوس می‌کند. متأسفانه با استفاده از مصالح جدید (مانند حلبی) این هماهنگی با طبیعت کاملاً دست‌خوش تغییر شده است. در مناطق روستایی محیط سرسبز و پر از گیاه و درخت اجازه حصاربندی معین و مشخصی را به ساکنین نمی‌دهد. محدوده‌های گیاهی، درختان و جویبارها در مقایسه با دیوارهای بلند و بسته معماری کویری تضاد چشمگیری دارد و این ویژگی در زمینه مردم‌شناختی و روانشناختی منطقه‌ای جای و مکان ویژه‌ای دارد.

واحد یادگیری ۲: تهیه گزارش مطالعات مقدماتی از طراحی فضاهای داخلی

مقدمه

نتیجه‌گیری از اطلاعات به دست آمده چهار موضوع: ۱ نیازهای استفاده‌کنندگان، ۲ شرایط حاکم بر سایت و محل طرح، ۳ شرایط و امکانات موجود و ۴ بررسی پیشینه‌الگوهای معماری از اهمیت زیادی برخوردار است. یکی از مهم‌ترین دستاوردهای این شناخت، کسب آمادگی برای تهیه برنامه فیزیکی طرح است. برنامه فیزیکی، ابعاد کمی و کیفی فضاهای مورد نیاز خانه را تعیین می‌کند و لازمه هر طرحی است. برای این منظور خوب است که هنرجویان با فضاهای خانه و موارد مربوط به طراحی داخلی آنها آشنا گردند. لذا در این واحد یادگیری، مطالبی پیرامون عرصه‌ها و فضاهای خانه ارائه شده است. همچنین می‌توان نتایج به دست آمده از کلیه اطلاعات جمع‌آوری شده را در قالب یک گزارش مطالعاتی ارائه نمود. در این زمینه نیز مطالبی در این واحد ذکر شده و در انتها یکی از تمرینات اصلی هنرجویان به تهیه نمونه‌ای از این گزارش اختصاص یافته است.

استاندارد عملکرد

- ۱ عرصه را تعریف کرده و عرصه‌های یک خانه مسکونی را نام ببرند.
- ۲ ویژگی‌های فضاهای یک واحد مسکونی و اصول طراحی آنها را بیان کنند.
- ۳ ضرورت شناخت مصادیق معماری و برخی از الگوهای معماری سنتی را بشناسند.
- ۴ تعریف برنامه کالبدی و روش تهیه آن را توضیح دهند.
- ۵ کارهایی را که در مرحله برنامه‌ریزی انجام می‌شود، نام ببرند.

استانداردها

استانداردهای جامع معماری و معماری داخلی

استانداردهای فضاهای داخلی مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی
مبحث چهارم مقررات ملی ساختمان

توصیه‌های ضروری تدریس

در واحد یادگیری ۲، دومین مرحله از فرایند طراحی داخلی یک واحد مسکونی، فعالیت برنامه‌ریزی پیگیری شده است. در این رابطه لازم است که هنرجویان ابتدا شناختی از عرصه‌ها و فضاهای خانه داشته باشند. در نتیجه در این واحد ابتدا این دو مقوله بررسی شده است. در این رابطه پرسش‌ها و تمرین‌های عملی نیز آورده شده است که ممکن است انجام همه آنها به جهت کمبود زمان، برای تک‌تک هنرجویان مقدور نباشد. در نتیجه بهتر است که هنرآموزان عزیز به این مسئله تأملی داشته و با راهکارهای مناسب نظیر تشکیل گروه‌های چند نفره و دادن هر موضوع به یکی از گروه‌ها و سپس ارائه‌های گروهی در جمع کلاس و برای همه هنرجویان، این مشکل را تا حدودی برطرف نمایند.

از آنجا که در مناطق مختلف کشور با الگوهای سنتی گوناگونی روبه‌رو هستیم که می‌توانند درس‌های ارزنده‌ای برای هنرجویان داشته باشند، یکی از نمونه‌های سنتی خانه‌های مسکونی در مناطق مرکزی ایران بررسی گردیده است. شایسته است که هنرآموزان ارجمند این مسئله را به نحو شایسته و خوشایندی برای هنرجویان مناطق مختلف باز نمایند و سپس الگوهای معماری رایج در منطقه خود را به خوبی بشناسند. در رابطه با آموزش مطالب فوق تمرین‌ها و فعالیت‌هایی در کتاب پیش‌بینی شده است. اما مهم‌ترین محصول آموزشی این واحد یادگیری، تهیه برنامه فیزیکی برای خانواده‌ای که هنرجو قصد طراحی خانه آنها را دارد، می‌باشد. در نتیجه توصیه می‌شود که به انجام این تمرین (هنرجویان به صورت فردی آن را انجام می‌دهند)، توجه خاص مبذول گردد.

برای آموزش این واحد ۶ جلسه ۴ ساعته در نظر گرفته شده است. پیشنهاد می‌شود که جلسات به صورت روزهای ۸ ساعته دنبال گردد. ۴ ساعت اول می‌تواند به بازبینی و دوره‌ی درس‌های جلسه قبل و رسیدگی به تمرین‌های عملی هنرجویان اختصاص یابد، و در ۴ ساعت دوم آموزش درس جدید و توضیح پیرامون تمرین‌های جلسه بعد پیگیری گردد. در انجام مرور درس‌های جلسات قبل کلاس، و ارائه تحقیق‌های هنرجویان، شیوه بازبینی‌های جمعی و گروهی توصیه می‌گردد.

پاسخ به فعالیت‌ها و تمرین‌ها و تشریح نکته‌ها

نکته

در نقاط مختلف کشور ما مردمی با قومیت‌های مختلف، آداب گوناگون و شرایط آب و هوایی متفاوت زندگی می‌کنند که دارای الگوهای فرهنگی، اجتماعی و اعتقادی خاص خود هستند؛ در نتیجه الگوی زندگی و نحوه عرصه‌بندی فضاهای خانه آنها تا حدودی با یکدیگر متفاوت است. بنابراین جا دارد که در طراحی داخلی خانه‌های مسکونی به این موارد دقت خاص مبذول شود و برای هر خانواده مطابق با آن طرحی خاص ارائه گردد.

تشویق هنرجویان به بررسی الگوهای خاص منطقه خودشان و دادن اعتماد به نفس برای بها دادن به هر آنچه که بومی و خودی است، و عدم تقلید کورکورانه از الگوهای نامتناسب با خود، از جمله هدایت‌گری‌های شایسته‌ای است که هنرآموزان محترم می‌توانند پیگیری نمایند.

نکته

بام سبز بامی است که قسمتی و یا همه آن با پوشش گیاهی پوشیده شده، و یا دارای بستری با قابلیت کشت است. برای اطلاع بیشتر به موضوع بام سبز در بخش دانش‌افزایی مراجعه شود.

تحقیق کنید

در منطقه‌ای که شما زندگی می‌کنید، در اطراف شما فضاهای باز و نیمه‌باز چه نقشی در خانه‌ها دارند؟ چگونه در طراحی داخلی خانه اثر می‌گذارند؟ نام و وظایف آنها چیست؟ این تمرین در جهت توجه دادن بیشتر هنرجویان به اهمیت فضاهای باز و نقش مثبتی که در زندگی دارند، می‌تواند مؤثر باشد. این روزها این مقوله با عناوین گوناگون معماری سبز و پایدار و ... نیز مطرح می‌باشد. برای اطلاع بیشتر به موضوع معماری پایدار در بخش دانش‌افزایی مراجعه شود.

فعالیت عملی

۱ عرصه‌های زندگی و نحوه تقسیم آنها را در پلان خانه خود و یا نمونه‌ای دیگر بررسی کرده و آنها را در قالب دیاگرام نشان دهید.

۲ ماکت یکی از عرصه‌های زندگی خود را بسازید. خوب است که در این تمرینات اهمیت دیاگرام‌های اولیه برای شروع طراحی، و نیز ساخت ماکت‌های سه بعدی ساده برای نشان دادن ایده‌های سه بعدی ابتدای کار، پیگیری و برای هنرجویان تفهیم شود.

فعالیت عملی

فضای ورودی خانه خودتان را به صورت کروکی ترسیم نمایید و نقاط قوت و ضعف آن را بررسی کنید. در پایان نتیجه را به دوستانتان در کلاس ارائه نمایید. در این تمرین سعی شود که هنرجویان به فضاها و رفتارهایی که در آنها رخ می‌دهد با تأمل و توجه بیشتر بیندیشند. به ابعاد و اندازه‌های لازم برای بروز آن رفتارها دقت کنند. تا در مرحله طراحی با آگاهی به کار مبادرت ورزند.

فعالیت عملی

در محیط زندگی شما، نشیمن از نظر ابعاد، تجهیزات و کیفیت فضا از چه ویژگی‌هایی برخوردار است؟ آن را بررسی نمایید و با تهیه مدارک معمارانه (پلان، مقطع، پرسپکتیو (تصویر سه بعدی) و عکس) به دوستانتان در کلاس ارائه نمایید.

در این تمرین دقت در رفتارهای فضایی و چگونگی ابعاد و اندازه‌های لازم برای نشیمن از اهمیت برخوردار است. سلیقه‌ای که هنرجویان در ارائه مدارک مربوطه دارند و بیان معمارانه فضاها نیز از مواردی است که می‌تواند مورد تشویق قرار گیرد. برای اطلاع بیشتر به موضوع نیمکت‌های نشیمن در بخش دانش‌افزایی مراجعه شود.

نکته

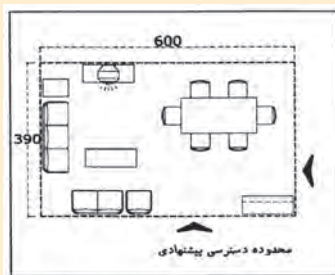
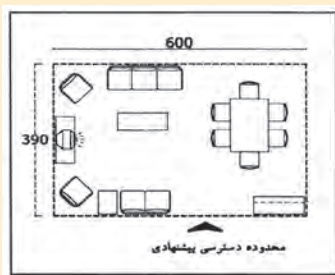
«طرح باز» به طریحی گفته می‌شود که در آن فضاها عمومی و نیمه‌خصوصی مانند پذیرایی، غذاخوری، نشیمن و آشپزخانه، با در و دیوار از یکدیگر مجزا شده‌اند و در مجاورت هم قرار گرفته و با هم در ارتباط هستند (ارتباط بصری، صوتی، عبوری و ...).

برای اطلاع بیشتر به موضوع پلان باز و بسته خانه در بخش دانش‌افزایی مراجعه شود.

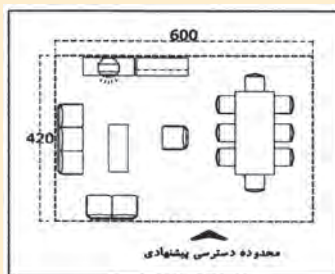
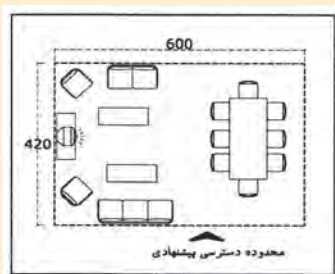
تحقیق کنید

فضای پذیرایی را در خانه‌های منطقه خود با توجه به آداب و رسوم محلی بررسی کرده و تجزیه و تحلیل نمایید. به نظر شما برای فضای پذیرایی چه مساحتی مفید است؟

مساحت حدود ۲۴ مترمربع

مساحت حدود ۲۵ مترمربع

بحث گروهی

آیا در منطقه شما آداب خاصی برای پذیرایی از میهمان وجود دارد؟ آیا فضای پذیرایی باید شرایط خاصی داشته باشد؟ یک فضای پذیرایی را که شما در آن قرار گرفته و به نظرتان مطلوب بوده است برای دوستانتان تشریح کنید. در این تمرین علاوه بر موارد مذکور در رابطه با نشیمن، به آداب پذیرایی و جشن‌ها و مراسم خاص هر منطقه هم می‌توان بها داد و به قالب‌های رفتاری آنها اندیشید. برای اطلاع بیشتر به موضوع حالت‌های مختلف ارتباط نشیمن و پذیرایی خانه در بخش دانش‌افزایی مراجعه شود.

آیا در منطقه شما غذاهای محلی خاصی وجود دارد که به شرایط و فضای مخصوصی برای طبخ نیاز داشته باشند؟ ضمن تهیه عکس از وسایل طبخ، توضیح مختصری ارائه دهید.

محل پخت کباب و اجاق در بناب

کباب پزهای روی زمین و متحرک

ماهی پزی سنتی در میانه بر روی ساج

پخت نان بر روی ساج و یا در تنور داخل زمین

ظروف چوبی برای خرد کردن سبزی

ظرف آبگوشت، و دیگ‌های مسی، و کباب پزه‌ای کوچک ذغالی خانگی

بحث گروهی

آیا مردم در منازل قدیمی منطقه شما، از روش خاصی برای تهیه آشپزخانه و طبخ غذا استفاده می کردند؟ به نظر شما آشپزخانه‌ها در گذشته و حال چه تفاوت‌هایی با یکدیگر دارند؟
از هنرجویان خواسته شود تا عملاً با فضای کار در آشپزخانه برخورد داشته و تجربه‌ای از آشپزی خود را در کلاس ارائه کند. نوعی تنوع خوشایند و بحث جمعی در کلاس بر پا شود.

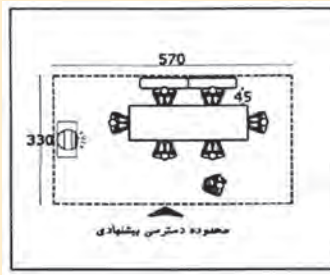
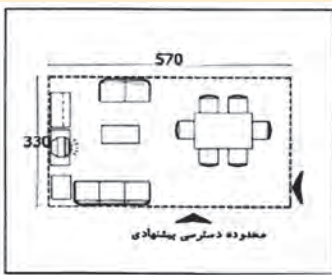
پرسش و گفت‌وگوی گروهی

در خانه شما صرف غذا چگونه است؟ و چه فضایی برای آن اختصاص یافته است؟

بهترین محل برای صرف غذا در کدام قسمت فضای خانه است؟
رابطه آشپزخانه و غذاخوری چگونه باید باشد؟

تشویق هنرجویان به تأمل در مورد سفره انداختن بر روی زمین و ابعاد و شرایط لازم برای پیرامون آن، و همچنین تأمل به ابعاد لازم برای عرض میز غذاخوری که علی‌رغم زیاد شدن تعداد نفرات از حد معینی بیشتر نمی‌گردد.

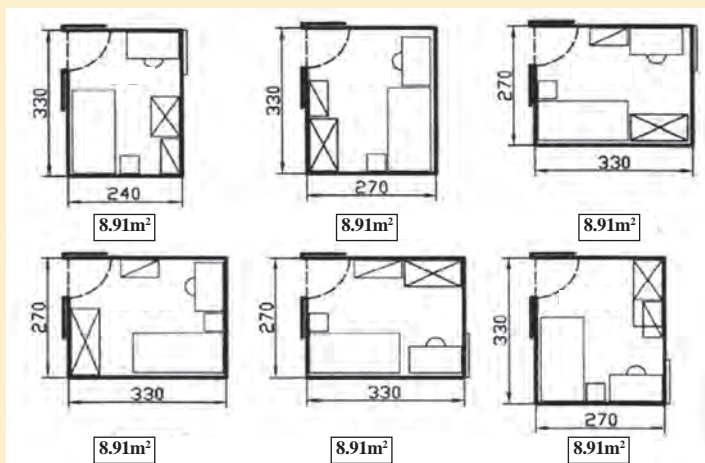

تحقیق کنید

۱ شما در خانه روی چه چیزی می خوابید زمین، تخت خواب یا مبل تخت خواب‌شو؟ این امر چه تأثیری در فضاهای خانه دارد؟ (با ترسیم دیاگرام و یا ارائه عکس).

۲ فضای خواب شما در کدام جهت از منزلتان قرار گرفته است و نورگیری آن چگونه می‌باشد؟ (با ترسیم دیاگرام و یا ارائه عکس)

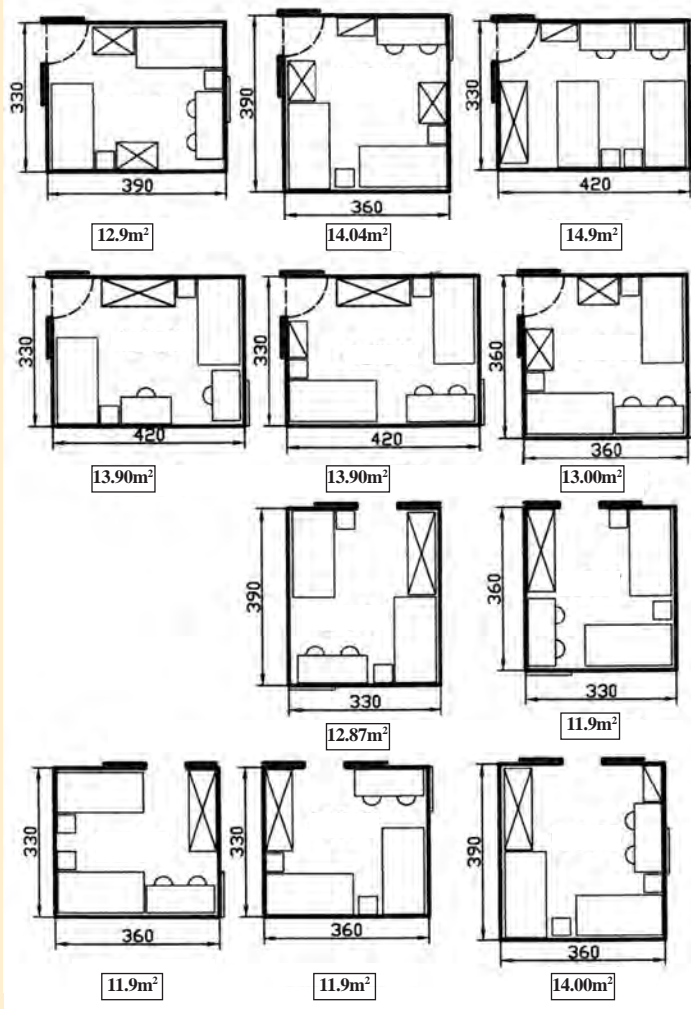

بحث گروهی

آیا شما با خواهر یا برادر خود اتاق خواب مشترک دارید؟ به نظر شما اتاق مشترک چه محاسن و چه معایبی دارد؟

صحبت و بحث در مورد تفاوت خوابیدن بر تخت خواب همیشه برقرار در اتاق، و رخت‌خوابی که می‌تواند گسترده و جمع شود، و اثراتی که این مسئله در انعطاف‌پذیری اتاق و باز شدن جای بیشتر برای آن دارد، و بررسی نکات مثبت و منفی هر دو حالت، توصیه می‌گردد. در صورت انتخاب گسترده رخت‌خواب بر روی زمین، شایسته است که به محل انبار رخت‌خواب و طراحی جا رخت‌خوابی و یا کمدهای مناسب برای آن اقدام شود.

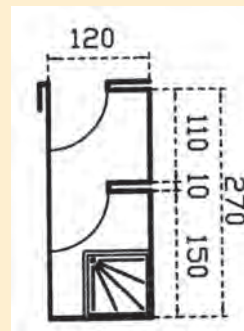
فکر کنید

۱ آیا در خانه شما بعد از استحمام در حمام، محل مناسبی برای پوشاندن لباس کودکان توسط مادرانشان وجود دارد؟ در این رابطه چه تدابیری می‌توان اندیشید؟

۲ آیا در خانه شما برای پوشیدن دمپایی توالت بعد از گشودن در، مشکلی وجود ندارد؟ اگر پاسخ شما منفی است چگونه این مشکل حل شده است؟

هر چند که سؤالات بسیار ساده و پیش‌پاافتاده به نظر می‌رسند، اما تأمل به آنها موجب اندیشیدن هنرجویان به منظور یافتن راهکارهایی خلاقانه برای آنها می‌گردد.

طراحی محلی برای رختکن پیش از حمام

3.25 m²

فکر کنید

آیا در خانه شما برای شستن و خشک کردن لباس‌هایتان فضا و شرایط مناسبی وجود دارد؟ به نظر شما در این راستا چگونه می‌توان از مصرف انرژی صرفه جویی کرد؟

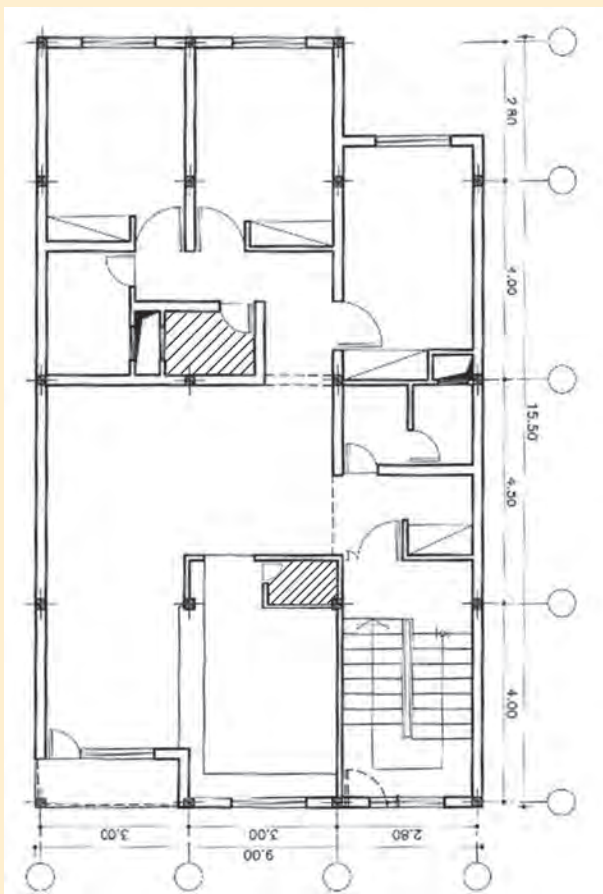
از آنجا که اکثر مناطق ایران از نظر دارا بودن نور خورشید و تعداد روزهای آفتابی در شرایط بسیار خوبی وجود دارد، بهتر است که هنرجویان را به بهره‌گیری هر چه بیشتر از این موهبت طبیعی خدادادی و بهره‌مندی از آن تشویق کنید.

فکر کنید

آیا شما در خانه به انبار نیاز دارید؟ چه نوع انباری را برای خانه خود لازم می‌دانید؟ چگونه می‌توانید آن را در خانه خود ایجاد نمایید؟

برای اطلاع بیشتر به موضوع کمد در خانه در بخش دانش‌افزایی مراجعه شود.

انباری

پلان با انباری برای آشپزخانه و بخش خواب‌ها

- ۱ فضاهای باز و نیمه‌باز چه نقشی در زندگی انسان دارند؟
- ۲ آیا این فضاها در زندگی امروزی کاربرد دارند؟
- ۳ در منطقه‌ای که شما زندگی می‌کنید، چه نوع درخت و پوشش گیاهی غالبی وجود دارد؟

بحث کنید

منظور از طرح سؤال ۱ و ۲ توجه دادن هنرجویان به کمرنگ شدن این فضاها در زندگی‌های امروزی است. در گذشته با وجود حیاط و حوض آب و باغچه‌های سبز از یک طرف، و داشتن ایوان و مهتابی و ... از طرف دیگر، خانه‌ها از هر دو فضای باز و نیمه‌باز برخوردار بوده‌اند. این سبب می‌شد تا ساکنین با طبیعت در ارتباط بوده و احساس خوبی داشته باشند. امروزه هم برخی افراد همچنان به این ارتباط علاقه‌مند هستند، و با وجود نداشتن فضای مناسب در آپارتمان‌های خود به نگهداری از گیاهان و نگهداری از پرندگان می‌پردازند. شایسته است به این نیاز فطری انسان توجه بیشتری مبذول گردد. در این راستا طرح فضاهای باز و نیمه‌باز می‌تواند نقش مهمی ایفا نماید.

برای سؤال ۳ تشویق هنرجویان به شناسایی درختان و گیاهان بومی هر منطقه و اطلاع از فواید و خواص آنها، از طریق پرسش از افراد با تجربه محلی در این زمینه توصیه می‌گردد. توجه به مسئله آبیاری و نیاز به آب گونه‌های گیاهی نیز با توجه به مشکل کم آبی از موارد قابل تأمل است.

فکر کنید

در پاسخ به سؤالات از محتوای کتاب درسی نیز استفاده شده است.

۱ چرا لازم است که طراح قبل از طراحی، مصادیق طرح خود را بشناسد؟ شناخت مصادیق مشابه یکی از موارد بسیار مهم در فرایند هر طرح معماری به حساب می‌آید. برای این منظور فرد طراح با توجه به تجربیات گذشتگان و شناخت مصادیق مشابه، به آنچه که تاکنون طراحی و ساخته شده است، به دقت نگریسته و با تعمق و تفکر بر روی آنها، آن تجربیات را متعلق به خود می‌سازد. به این ترتیب او کار را از ابتدا آغاز نمی‌کند، بلکه با پشتوانه‌ای غنی از تجارب دیگران اقدام به طراحی می‌کند. در ضمن بررسی مصادیق معماری باعث می‌شود تا طراح نه تنها از جنبه‌های مثبت اعمال شده در آن طرح‌ها آگاهی یابد، بلکه از نقاط ضعف و ناکارآمد آنها نیز اطلاع یابد. موارد خوب و مناسب را در طرح خویش دنبال نموده و از نقاط ضعف‌ها درس بگیرد و برای آنها چاره‌جویی نماید. به این ترتیب او به طرحی پخته‌تر، بهتر و کارآمدتر دست می‌یابد.

۲ سنت چیست؟

سنت به معنای دنبال نمودن یک سری قواعد و اصول و فنون است که بر پایه کاربرد صحیح‌شان در زمان‌های طولانی توسط افراد مختلف همواره دنبال شده، ادامه یافته و در زمان‌های طولانی ماندگار شده‌اند.

۳ آیا هر بنای قدیمی، «سنتی» و هر بنای جدیدی، «مدرن» است؟

خیر، هر بنای قدیمی الزاماً سنتی نیست و هر بنای جدید هم ممکن است مدرن نباشد. اگر بنایی بر مبنای اصول ماندگار سنت (با تعریفی که در بالا از آن شد) ساخته گردد، سنتی محسوب می‌شود. برای اطلاع بیشتر به موضوع فضاهای خانه ایرانی در بخش دانش‌افزایی مراجعه شود.

پرسش و
گفت‌وگوی
گروهی

در پاسخ به سؤالات از محتوای کتاب درسی استفاده شده است.

۱ در خانه‌های درون‌گرای سنتی منظور از قلب خانه چیست؟ حیاط، زیرا که در قلب بنا جای داشته و از اهمیت بسیاری برخوردار بود. فضاها معمولاً به دور حیاط گرد می‌آمدند و نور و دید به آسمان و تهویه را از طریق آن تأمین می‌کردند.

۲ ورودی در این خانه‌ها چگونه بود؟ اتصال در ورودی به حیاط معمولاً از مسیری که هیچ‌گونه دید مستقیمی به درون خانه نداشت، صورت می‌گرفت.

۳ فضاهای باز و نیمه‌باز در آنها چگونه بود؟ حیاط یا فضای باز که بیشتر با یک شکل هندسی منظم و به همراه فضای سبز و حوض آب در میان فضاهای بسته قرار می‌گرفت، طبیعت کوچک زیبایی را در میان بنا فراهم می‌کرد. از آنجا که جانمایی و شکل حیاط معمولاً با توجه به جهات اقلیمی شکل می‌گرفت، خُرد اقلیم مطبوعی در دل خانه تشکیل می‌شد و در برخی موارد دو بخش تابستان‌نشین و زمستان‌نشین، در جبهه سایه و رو به آفتاب، شکل می‌گرفت. در برخی از خانه‌ها نه تنها یک حیاط بلکه چند حیاط اندرونی و بیرونی و خدماتی و حیاط دام وجود داشت. پس از قلب خانه یعنی حیاط، که فضایی باز و گشوده به آسمان است، فضاهای نیمه‌باز و نیز فضاهای بسته در ساماندهی الگوهای سنتی فضاهای مسکونی، نقش بازی می‌کنند. از جمله فضاهای نیمه‌باز می‌توان به ایوان، صُفّه و مهتابی و مانند اینها اشاره داشت.

۴ اسامی برخی از فضاها را در خانه‌های سنتی نام برده و آنها را تعریف نمایید؟

از جمله فضاهای نیمه‌باز می‌توان به ایوان، صُفّه و مهتابی و از نمونه فضاهای بسته می‌توان به تالار، اتاق اُرسی، سه دری، پنج دری، هفت دری، شاه‌نشین، حوضخانه، مطبخ و مانند اینها اشاره داشت.

۵ پنجره‌های سنتی چگونه بودند؟

پنجره‌ها تا کف اتاق ادامه داشت (در پنجره) تا در صورت باز شدن دید خوبی برای فرد نشسته در اتاق به حیاط فراهم کند. این نکته حتی در مورد اتاق‌های طبقات بالا هم رعایت می‌شد و پنجره‌های آنها نیز به صورت «در پنجره» بود و تا کف اتاق امتداد پیدا می‌کرد تا با چشم فرد نشسته در داخل اتاق متناسب باشد. تعداد «در پنجره‌های» هر اتاق هم معمولاً اعداد فردی چون ۳ و ۵ و ۷ بود تا محور تقارن اتاق بر روی «در پنجره» میانی قرار گیرد نه جرز اتاق. در این صورت افراد نشسته در پیرامون اتاق دید خوبی به بیرون داشتند و به جرز بسته میان اتاق چشم نمی‌دوختند. اهمیت پنجره در خانه‌های سنتی را از نام فضاها که متأثر از تعداد پنجره‌های آن بود، نیز می‌توان دریافت. اتاق‌های سه دری، پنج دری، و هفت دری نام خود را از تعداد پنجره‌های گشوده به حیاط گرفته‌اند.

۶ هندسه در بناهای سنتی چه نقشی داشت؟

حیاط و فضاهای اصلی غالباً با شکل هندسی منظم طرح می‌شدند. نماهای اطراف حیاط نیز کاملاً منظم و هندسی بودند و محور تقارن شاخصی در آنها به چشم می‌خورد.

۷ انعطاف‌پذیری فضاهای سنتی از چه چیزی ریشه می‌گرفت؟

اتاق‌های سنتی معمولاً چندعملکردی بوده و به فراخور شرایط حاکم، رفتارهای مختلف نشیمن، غذاخوری، خواب و پذیرایی را در بر می‌گرفته است. در این رابطه تفاوت مبلمان سنتی و امروزی نقش بسیاری داشته است. نبود وسایلی نظیر میز، صندلی، مبل و تخت‌خواب که در جای خاص مستقر شده و عملکرد خاصی را برای فضا ثابت می‌کنند، از جمله عوامل مؤثر در قابلیت انعطاف‌پذیری و چندکاربرد بودن فضاهای سنتی است. در گذشته معمولاً افراد بر روی فرش اتاق و با تکیه دادن به دیوارهای اطراف می‌نشستند و برای غذا خوردن سفره و برای خواب هم رختخواب، گسترده و جمع می‌نمودند؛ لذا یک اتاق می‌توانست جوابگوی هر سه رفتار نشستن، غذا خوردن و خواب باشد. به عبارتی انعطاف‌پذیر بوده است. لازم به ذکر است که در حال حاضر مبلمان‌هایی برای فضاها طراحی می‌شوند که می‌توانند در حالت‌های گوناگون، نقش‌های مختلفی داشته باشند، نظیر مبل تخت‌خواب‌شو و یا تخت‌های جمع‌شو در دیوار.

۸ نماها در خانه‌های سنتی چه ویژگی‌هایی داشتند؟
نماهای اطراف حیاط کاملاً منظم و هندسی بودند و محور تقارن شاخصی در آنها به چشم می‌خورد. گفت‌وگو و هماهنگی بین نماهای دو جبهه روبه‌روی هم از اهمیت بسیاری برخوردار بود؛ تا جایی که حتی اگر در یک جبهه فضاهای مسکونی و در جبهه مقابلش دیواری ساده قرار می‌گرفت، تقسیمات جبهه دارای فضا، عیناً بر روی دیوار مقابلش هم نقش می‌بست تا اولاً این دو نمای روبه‌روی هم، در هماهنگی با هم به دور حیاط قرار بگیرند، ثانیاً هیچ دیوار ساده و بدون جزئیاتی در کنار حیاط قرار نگیرد.

تفاوت خانه‌های شمالی و جنوبی ارائه شده در تصویر ۱-۱۳۴ و ۱-۱۳۵ در چیست؟

در خانه‌های شمالی، «حیاط» دو فضای کاملاً عمومی‌معبر و کاملاً خصوصی خانه را از هم جدا می‌سازد و در حکم یک فضای نیمه‌خصوصی در حد واسط معبر و خانه ایفای نقش می‌کند. در این خانه‌ها ابتدا وارد حیاط شده و سپس داخل خانه می‌شوید. در خانه‌های جنوبی معمولاً حیاط در قسمت جنوبی زمین و مجزا از معبر قرار دارد و در ورود به خانه نقشی ندارد. در این نوع خانه‌ها مستقیماً از معبر به فضای بسته خانه وارد می‌شوید.

آیا در منطقه‌ای که شما زندگی می‌کنید، در گذشته الگوهای خاصی برای فضاهای داخلی خانه‌ها وجود داشته است؟ علت تغییر آن چه بوده است؟
در کلاس با دوستان خود در این رابطه گفت‌وگو نمایید.
این بحث‌ها می‌تواند زمینه توجه هنرجویان به معماری‌های بومی و تأمل در علل تغییرات آنها را بیشتر سازد. بررسی محاسن و معایب آنها هم بسیار آموزنده است.

برای خانواده‌ای که قصد طراحی خانه آنها را دارید، برنامه فیزیکی تهیه و جدول آن را ترسیم کنید.
از آنجا که هنرجویان خانواده‌های خاصی را برای پیشبرد کار عملی خود انتخاب کرده‌اند، با توجه به تفاوت در تعداد اعضای خانواده و سبک زندگی آنها، سعی شود برنامه فیزیکی هر هنرجو با رعایت اصول طرح شده در جدول برنامه فیزیکی کتاب اصلی، تهیه گردد.

فکر کنید

بحث گروهی

فعالیت عملی

جزوه برنامه‌ریزی مربوط به طرح خود را تهیه نمایید.
این جزوه را از تک‌تک هنرجویان تحویل گرفته و ارزشیابی کرده و به آنان
نمره دهید. این تمرین بخشی از نمره نهایی را به خود اختصاص می‌دهد.
جزوه برنامه‌ریزی هنرجویان باید شامل سرفصل‌های زیر باشد:

- ۱ مقدمه
- ۲ بررسی نیازهای استفاده‌کنندگان
- ۳ بررسی محیط پیرامون یا بستر طرح
- ۴ بررسی امکانات موجود (شرایط اقتصادی کارفرما، مصالح، تکنولوژی
ساخت موجود در محل، و ...)
- ۵ بررسی الگوهای معماری بومی محلی
- ۶ نتیجه‌گیری از اطلاعات به دست آمده در بندهای ۲ الی ۵ و استخراج
احکام معماری
- ۷ جدول برنامه فیزیکی
- ۸ جمع‌بندی
- ۹ فهرست منابع

دانش‌افزایی

بام سبز:

بام سبز، که بام باغ، بام گیاهی، و بام زیستی
نیز نامیده می‌شود، یک سیستم سبک‌وزن
مهندسی‌ساز است که رشد گیاه را در بام میسر
ساخته و در عین حال از بام محافظت می‌کند.
بام ساختمانی را که تمام یا بخشی از آن
دارای پوششی از خاک و گیاه باشد، و یا به
عبارت دیگر محیط قابل کشت روی یک لایه
ضد آب روی پشت بام ساختمان احداث شده

باشد، را **بام سبز** گویند. بام‌های سبز ممکن است دارای سیستم‌های آبیاری زهکشی
و پرچین باشند. بام‌هایی که گیاهان در گلدان‌ها و ظروف مختلف روی آن تعبیه شده
باشند، بام سبز واقعی نیستند. (هر چند که هنوز در این موضوع کارشناسان امر اتفاق
نظر ندارند). بام‌های سبز را بام‌های اکولوژیک، رویشی و زنده نیز می‌گویند.

فواید بام سبز

- ۱ ایجاد فضای سبز مطلوب با کارکردی تقریباً شبیه حیاط در شهرها
- ۲ ایجاد محیط کشت برای پرورش میوه، سبزی و گل
- ۳ خنک‌سازی سطح بام و فضای اطراف
- ۴ کاهش اثر پدیده گرمایی
- ۵ جذب مقدار زیادی از آب روان باران
- ۶ کاهنده فلزات سنگین همراه آب باران
- ۷ ایجاد زیستگاه‌های طبیعی
- ۸ کاهش مصرف انرژی
- ۹ عایق حرارتی بام
- ۱۰ حفاظت از پوسته بام
- ۱۱ تصفیه هوا

اجزای بام سبز

اجزای باغ بام را به ۵ دسته کلی می‌توان تقسیم‌بندی کرد:

- ۱ لایه پوشش گیاهی Plant layer
- ۲ محیط کشت Growing medium
- ۳ لایه زهکش Drainage layer
- ۴ لایه محافظت Protection layer
- ۵ ساختار سقف Roof construction

دیوارهای سبز

اصطلاح پایداری (sustainable) برای نخستین بار در سال ۱۹۸۶ توسط کمیته جهانی گسترش محیط زیست تحت عنوان «روپارویی با نیازهای عصر حاضر بدون به مخاطره انداختن منابع نسل آینده برای مقابله با نیازهایشان» مطرح شد و هرروز بر ابعاد و دامنه آن افزوده می‌شود تا راهکارهای مناسبی پیش روی جهانیان قرار گیرد.

در دنیا، معماران نیز همسو با سایر دست اندرکاران در پی یافتن راهکارهای جدیدی برای تأمین زندگی مطلوب انسان بوده‌اند. بدیهی است که زندگی، کار، تفریح، استراحت و ... همه و همه فعالیت‌هایی می‌باشند که در فضاهای طراحی شده توسط معماران صورت می‌پذیرد. از آنجا که نقاط ضعف و قوت یک ساختمان بر زیست بوم جهان تأثیر مستقیم خواهد داشت، وظیفه‌ای بس حساس در این خصوص بر عهده معماران می‌باشد. کاربرد مفاهیم پایداری و توسعه پایدار در معماری، مبحثی به نام «معماری پایدار» را آغاز نموده است.

تعاریف ساخت و ساز پایدار

ساخت و ساز پایدار این چنین تعریف شده است: «مدیریت یک محیط پاک و سالم براساس بهره‌برداری مؤثر از منابع طبیعی و اصول اکولوژیکی». هدف از طراحی ساختمان‌های پایدار کاهش آسیب آن بر روی محیط و منابع انرژی و طبیعت است، که شامل قوانین زیر می‌باشد:

۱ کاهش مصرف منابع غیرقابل تجدید

۲ توسعه محیط طبیعی

۳ حذف یا کاهش مصرف مواد سمی و یا آسیب‌رسان بر طبیعت و انسان در صنعت ساختمان‌سازی

بنابراین به‌طور خلاصه ساختمان پایدار را می‌توان این چنین تعریف نمود: ساختمانی که کمترین ناسازگاری و مغایرت را با محیط طبیعی پیرامون خود و در پهنه وسیع‌تر با منطقه و جهان دارد. روش‌های ساختمان‌سازی در یک پهنه وسیع در جهت تأمین کیفیت یکپارچه از نظر اقتصادی، اجتماعی و محیطی می‌کوشند. استفاده معقول از منابع طبیعی و مدیریت مناسب ساختمان‌سازی به حفظ منابع طبیعی محدود و کاهش مصرف انرژی کمک نموده (محافظت انرژی) و باعث بهبود کیفیت محیطی می‌شود.

اهداف کلی ساختمان‌های پایدار عبارت‌اند از:

■ بهره‌برداری مناسب از منابع و انرژی

■ جلوگیری از آلودگی هوا

■ مطابقت با محیط

اصول توسعه ساخت و ساز پایدار

سه اصل توسعه صنعت ساخت و ساز پایدار که در جهت حفظ تنوع زیستی در شهر باید رعایت شوند، به شرح زیر است:

استفاده پایدار از منابع زیستی: بدین معنا که باید دقت شود که منابع زیستی بهره‌برداری شده در سامانه‌های توسعه در کجا استفاده می‌شوند و چگونه می‌توان آنها را پایدار نگه داشت و از منابعی که سریع‌تر جایگزین می‌شوند استفاده شود. به عنوان مثال؛ از چوب درخت‌هایی باید استفاده شود که سریع‌تر رشد کرده و می‌توانند جایگزین شوند. همچنین از منابع متنوع استفاده کرد، که نوع خاصی از بین نرود و یا به عنوان مثال مساحت جنگل‌ها را مقدار ثابتی نگهداشت تا از مقدار معینی کمتر نشوند. استفاده بی‌رویه از برخی گونه‌های خاص به علت منافع اقتصادی سبب انقراض آنها می‌شود.

استفاده از منابع تجدیدناپذیر: استفاده عاقلانه از منابع غیرقابل تجدید باید به طور گسترده اعمال شود. به عنوان مثال؛ استفاده از منابع فسیلی برای سوخت غیرعاقلانه است و یا در ساختن صندلی از چوبی استفاده شود که در طبیعت از سرعت تجدیدپذیری و جایگزینی بالاتری برخوردار است.

کاربرد معقول از چوب (به عنوان یک منبع تجدیدناپذیر) باعث می‌شود که به اصل منبع لطمه‌ای نخورده و امکان جایگزینی آن در طبیعت وجود داشته باشد و حتی نوع رنگی که در آن به کار برده می‌شود از موادی که کمتر که برای محیط زیست ضرر دارد استفاده شود.

حفاظت از تنوع زیستی: از منابع زیستی به خوبی نگهداری شود و مشارکت افراد جامعه در جهت بقا و تنوع زیستی موجود الزامی باشد. طوری از سامانه استفاده شود که همه اجزای خود حافظ مجموعه باشند. مردم به‌طور صحیح از منابع محیطی بهره‌گیرند و به آنها آموزش داده شود که از هر محصول یا منبعی در جای خود و به صورت بهینه استفاده کنند. مثلاً در مورد مبلمان شهری، استفاده

صحیح از آن به مردم آموزش داده شود و با اندک نقصی به کنار گذاشته نشوند، بلکه تعمیر و یا در غیر این صورت به محصولی دیگر تبدیل و یا در نهایت مواد اولیه آن بازیافت شود.

طراحی پایدار و اصول اولیه آن

طراحی پایدار همکاری متفکرانه معماری با مهندسی مکانیک، برق و سازه است. علاوه بر عوامل متداول طراحی مانند زیبایی، تناسب، بافت، سایه، نور و امکاناتی که باید مد نظر قرار گیرند، گروه طراحی باید به عوامل طولانی مدت محیطی، اقتصادی و انسانی توجه نموده و اصول اولیه آن را که به قرار زیر است، مد نظر قرار دهد.

درک محیط: طراحی پایدار با درک از محیط آغاز می‌شود. اگر ما به امکانات محیطی که در آن هستیم آگاه باشیم می‌توانیم از صدمه زدن به آنها جلوگیری کنیم. درک محیط باعث مشخص شدن مراحل طراحی از جمله جهت قرارگیری نسبت به خورشید و چگونگی قرارگیری ساختمان در سایت و حفظ محیط پیرامون و دسترسی راحت به سیستم نقلیه و پیاده می‌گردد.

ارتباط با طبیعت: چه ساختمان در داخل محیط شهری باشد و چه در یک محیط طبیعی تر، ارتباط دادن طبیعت به محیط طراحی شده روح و جان می‌بخشد.

درک روندهای موجود در طبیعت: در سیستم موجود در طبیعت زباله موجود نیست. لاشه یک موجود، غذای یک موجود دیگر می‌شود. به عبارتی روندهای طبیعی باعث احیا می‌شوند نه از بین بردن و ضایع کردن طبیعت، و در نهایت سبب می‌شود که ما بیشتر زنده بمانیم.

درک تأثیرات محیطی: طراحی پایدار سعی در درک تأثیرات محیط از طریق ارزیابی انرژی مصرفی، آلودگی مصالح و روش‌های ساختمان‌سازی دارد. تأثیر منفی محیطی را می‌توان از طریق استفاده مصالح ساختمان‌سازی پایدار، مصالح با آلودگی کمتر و مصالح ساختمانی قابل بازیافت کاهش داد.

روند مشارکتی طراحی: طراحان پایدار، اهمیت توجه به اظهارنظرها را می‌دانند. همکاری با مهندسين مشاور و متخصصين ديگر در مراحل اوليه طراحی صورت می‌پذیرد. طراحان همچنین به نظرات ساکنین محلی و همسایگان محلی توجه می‌کنند.

درک مردم: طراحان پایدار باید به فرهنگ و دین و نژاد مردمی که قرار است برای آنها طراحی کنند، توجه کنند.

بنابراین معماری پایدار، ترکیبی چند ارزشی را در بر دارد: زیبایی‌شناسی، محیط، اجتماع، قانون‌گذاری و به عبارتی طراحی و ساختمان‌سازی هماهنگ با محیط. یک معمار باید زیرکانه چند عامل را در نظر بگیرد: مقاومت و پایداری و طول عمر بنا، مصالح مناسب و مفهوم و ایده اولیه (کانسپت concept). باید در کار او تمام اصول معماری پایدار در یک روند کامل که منجر به ساخته شدن محیط زیست سالم می‌شود، تجسم یابد.

نیمکت‌های نشیمن

نشیمن‌های سکویی یا نیمکتی

نشیمن‌های سکویی یا نیمکتی، نیمکت تشک‌داری است که در پای دیوار ساخته می‌شود. نشیمن‌های سکویی راحت هستند، فضای زیادی را به خود اختصاص نمی‌دهند و تقریباً در هر فضایی می‌توان از آنها استفاده کرد. چه فضای شما بزرگ باشد چه کوچک، چه یک آپارتمان باشد یا یک خانه ویلایی، چه کلاسیک باشد یا مدرن، نشیمن‌های سکویی می‌توانند کارایی خوبی در خانه شما داشته باشند و با طراحی کلی فضای شما هماهنگ شوند.

۱ افراد زیادی به راحتی می‌توانند بر این نیمکت‌ها بنشینند. یک نشیمن سکویی بزرگ می‌تواند جمعیت زیادی را در خود جای دهد و نسبت به صندلی‌های تکی بی‌نظمی کمتری در فضا ایجاد می‌شود.

نکته

در نشیمن‌های نیمکتی بسیار بزرگ، به جای استفاده از یک میز بزرگ و دراز از دو میز کوچک استفاده کنید تا کسی که در وسط قرار می‌گیرد بتواند به راحتی از میز وارد و خارج شود.

۲ وجود نشیمن‌های سکویی می‌تواند فضا را دنج کند. برای مثال اگر می‌خواهید به فضای نشیمن خود گرما و راحتی اضافه کنید، یک کاناپه نشیمن سکویی را در کنار شومینه قرار دهید. حال می‌توانید بر آن لم داده و به شومینه نگاه کنید. نشیمن‌های سکویی با تشک‌های پُر و راحت زمینه‌ساز راحتی و دنجی یک نشیمن هستند.

۳ نشیمن‌های سکویی می‌توانند فضای یک آپارتمان را زیباتر و چشم‌گیرتر کنند. قرار دادن نشیمن‌های سکویی در گوشه‌ای از فضا می‌تواند به فضای زندگی شما حسی از زیبایی و پایداری اضافه کند.

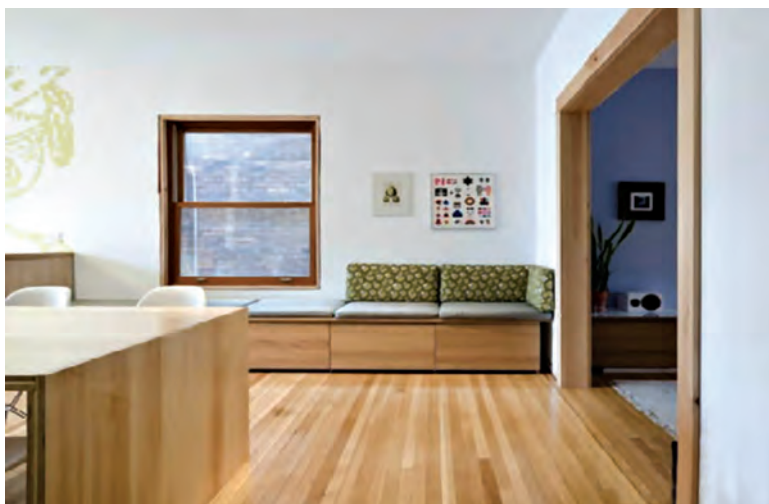
۴ نشیمن‌های سکویی فضاهای کوچک را گسترش می‌دهند. یک نشیمن سکویی روکش دار و کوچک به این آشپزخانه زیبایی بخشیده است. گوشه‌ای از فضا که در حالت عادی فراموش می‌شود اکنون تبدیل به فضایی دنج برای صرف صبحانه و یا صرف وعده‌های غذایی شده است.

۵ نشیمن‌های سکویی بسیار مناسب کودکان هستند. یک نشیمن سکویی آن قدر محکم هست که بتواند در برابر جست‌وخیزهای یک کودک غیرقابل کنترل تاب بیاورد. هم‌چنین فضای خوبی برای کودکان برای بازی و یا انجام تکالیف مختلف فراهم می‌کند. قرار دادن یکی از این نشیمن‌های سکویی در اتاق غذاخوری صرف وعده‌هایی غذایی را برای کودکان و دیگر اعضای خانواده راحت‌تر می‌کند. هم‌چنین مانند عکس بالا می‌توانید از این نوع نشیمن‌ها در اتاق بازی استفاده کنید و در مقابل آن یک میز مناسب قرار دهید.

۶ در نشیمن‌های نیمکتی می‌توان فضاهای نگهدارنده مخفی تعبیه کرد. نشیمن‌های سکویی معمولاً دارای فضاهای نگهدارنده پیش‌ساخته در فضای زیرین خود هستند و به همین دلیل بسیار مناسب آپارتمان‌های کوچک هستند که فضاهای نگهدارنده کمی دارند. اگر این نشیمن‌های سکویی در اتاق بازی هستند داخل کشوه‌های آنها اسباب‌بازی‌های کودکان، اگر در اتاق غذاخوری یا آشپزخانه هستند سینی‌ها و پارچه‌ها و سایر ظروف و اگر در اتاق خانواده هستند وسایل مربوط به تلویزیون و غیره را قرار دهید.

از کسوهای زیر نشیمن سکویی می‌توان برای نگهداری از وسایل آشپزخانه نیز استفاده کرد. تشک‌های روی نشیمن‌ها قابل تغییر و قابل شست‌وشو باشند. به همین دلیل بسیار مناسب خانواده‌های شلوغ هستند.

۷ نشیمن‌های سکویی کاربردهای مختلفی دارند. یک نشیمن سکویی در اتاق نشیمن را می‌توان از یک فضای مطالعه دنج راحت مخصوص روز تبدیل به فضایی مناسب برای غذا خوردن در طول شب کرد. فقط کافی است جای مناسب این نوع نشیمن‌ها را پیدا کنید.

در این فضا یک میز و یک جفت صندلی را می‌توان به میز نزدیک‌تر کرد تا

در کنار نشیمن نیمکتی تبدیل به یک میز ناهارخوری مناسب برای صرف وعده‌های غذایی مخصوص چهار نفر شوند.

۸ نشیمن‌های نیمکتی می‌توانند کارایی فضاهای بی‌استفاده را افزایش دهند. برای مثال اگر فضایی باریک در خانه بیکار افتاده باشد، می‌توان آن را تبدیل به فضایی با استفاده نمود. در این فضای باریک در اتاق خواب، یک نشیمن سکویی باریک قرار گرفته است و از آن می‌توان برای پوشیدن یا درآوردن کفش‌ها استفاده کرد.

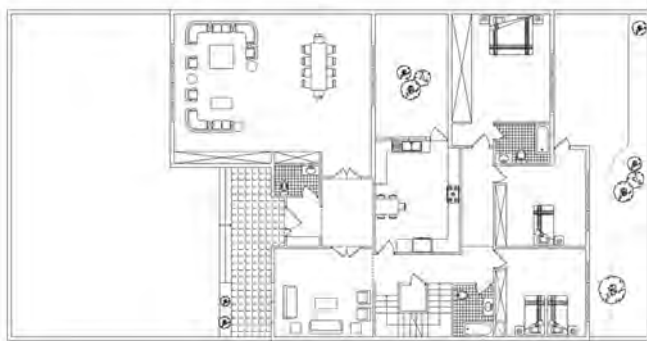
در این آشپزخانه یک نشیمن نیمکتی کوچک فضای خالی میان کابینت‌ها را پر کرده است و فضای مناسبی برای نشستن مهمانان و حرف زدن را فراهم کرده است. **۹** نشیمن‌های نیمکتی بسیار مناسب فضای ورودی خانه هستند. برخی از خانه‌ها دارای فضای ورودی بسیار شلوغی هستند. با استفاده از نشیمن‌های سکویی می‌توان به این شلوغی نظم داد. به این صورت می‌توان کفش‌ها را در کشوه‌های زیر نشیمن و دیگر وسایل را در کمد‌های بالای آن قرار داد.

۱۰ نشیمن‌های نیمکتی فضایی دوستانه و شاد ایجاد می‌کنند. فرقی نمی‌کند که این نوع نشیمن‌ها در کجای خانه و چگونه قرار بگیرند. آنها در هر جا که باشند، اگر به طرح آنها توجه شود، می‌تواند فضایی دنج، راحت، شاد، سرزنده، و دوستانه ایجاد کنند.

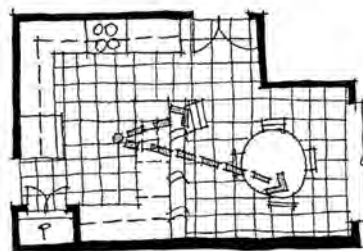
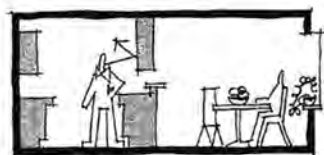
پلان باز و بسته یک خانه

پلان بسته خانه

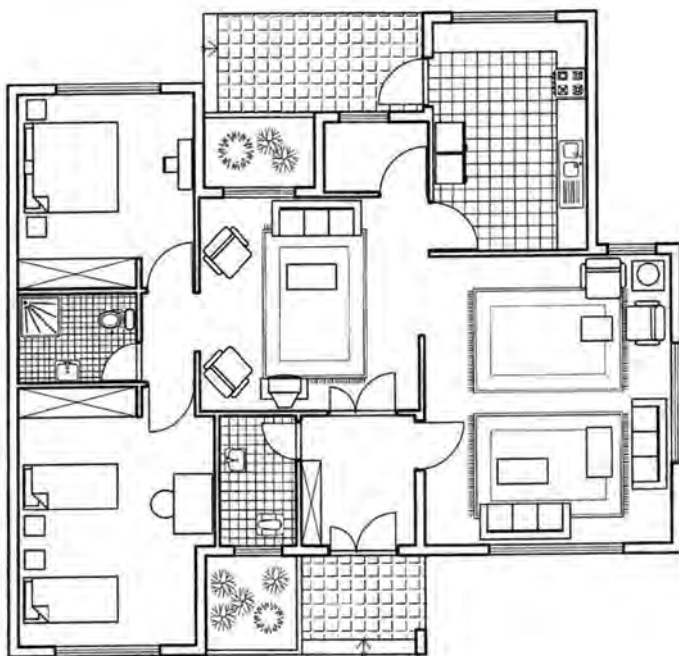
پلان باز خانه

پلان آشپزخانه‌ای که در آن ارتباط با غذاخوری به دو صورت باز و بسته طرح شده است.

حالت‌های مختلف ارتباط نشیمن و پذیرایی در خانه

- ۱ نشیمن و پذیرایی از هم جدا ولی در ارتباط با هم هستند.
- ۲ نشیمن و پذیرایی با هم یکی هستند.
- ۳ نشیمن و پذیرایی کاملاً از هم جدا هستند.

نمونه‌ای از پلان یک خانه که در آن نشیمن و پذیرایی از هم جدا ولی در ارتباط با هم هستند.